

KLOFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 26 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

Ötvenhárom példát sor egyszeres 20 fillér,
minden következőtől 16 fillér.

Hívtetés példát sor 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 367.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. ■
TELEFON-SZÁM: 184.

Arad, 1911.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF

Kedd, december 5.

Mai számunk főbb közleményei:

- Törvény, amely senkinek se jó.
- Az adófizetés hibái.
- Rendőri intézkedés az aradi utcai forgalomról.
- Uj munkarend a Házban.
- A vesztőhelyi birtok eladása.
- Az ügyvéd kortesfogása.
- A helyőrség tisztjelnek éjjeli gyakorlata.
- Gorombáskodás a spanyol királyllyal.
- Kétszáznyolcvan ezer koronás váltó család.
- A gyáros kedvese.

A belvárosért.

Arad, december 4.

Mikor a „kis emberek” védelme tulságosan divatba jött, szinte vakmerőségnek tünt fel, ha valaki a „kis embereken” felül, vagy kívül állók érdekében sürgetett valamely reformot, hatósági vagy törvényhozási intézkedést. Pedig, ha a kis embereknek megadatik, ami nekik jár, nincs ok arra, hogy a többiek ne részesüljenek olyan előnyökben, amelyek a közönség révén elérhetők.

Több törvényhatósági bizottsági tag, élükön *Andrényi Károly* báróval, indítványt adott be a törvényhatósághoz a belváros, főként pedig a fő-közlekedési vonal fejlesztése érdekében. Az utóbbi időben a városnál jelszó — és emeljük ki: helyes jelszó — lett a külváros védelme, segítése és táplálása; annyira, hogy szinte különösnek fog tetszeni első pillanatra az akció, amely a belváros érdekében indul meg. De talán nem kell sok

szót vesztegetni, hogy azok a törekvések, amelyek a külvárosi utcák számára csatornázást, jó kövezetet, a holdvilágtól független utcavilágítást és teljes közbiztonságot kívánnak, nem zárják ki, hogy a város a maga középponti részeire is gondot fordítson s okszerű várospolitika ezt a két, látszólag ellentétes érdeket egyformán kielégíteni, anélkül, hogy az egyiknek adott kedvezés, vagy alkotás a másiknak rovására, megrövidülésére menne.

Az indítványnak az a célja, hogy a belvárosban épülő — még pedig akár üres telekre, akár régi ház helyére épülő — új házak állami és községi adómentessége tizennyolc-tizennyolc évre terjesztessék ki. Az állami adómentesség a törvényhozás útján lenne kieszközölendő, a községi adómentességet pedig a város a maga hatáskörében adná meg.

A javaslatot elegendő lenne a főváros példájával megindokolni. A fővárosban, amióta kimondották, hogy a belváros ujonnan épülő házainak adómentességét harminc évre terjesztik ki, hihetetlen arányokban, szinte amerikai gyorsasággal lendült föl az építkezés, ami nemcsak az iparnak érdeke, hanem a nagyvárosi fejlődésnek is nélkülözhetlen kelléke.

Aradon is, ha komolyan nagy város akar lenni, a belvárosnak teljes kiépülésére föltétlen szükség van. Szükség van ipartelekre, modern egészségügyi, kulturális és közlekedési esz-

közökre, szükség van egészséges s tágas lakásokra, jól rendezett külvárosra, de szükség van imponáló, diszes, vonzó és a modern fejlődést külsejében is hirdető City-re, amelyet nemcsak forgalmában, hanem kiemelkedő vonásában is a város szívének nevezzenek. Ha az első városrészben az emeletes palota mellett a görnyedt kis ház szerénykedik, vagy egy-egy ódon, fakó régi ház rontja meg az utcasor harmóniáját, az semmi esetre se emeli a nagyvárosi nivót. Emberről véve a hasonlatot: akármennyire tartalmas, szorgalmas, tiszta valaki, ha a társadalomban reprezentálni, élni akar, elegánsan, divat és izlés szerint kell öltözködni. A nagyvárosok reprezentálása pedig a belvárosi utcák külseje útján történik.

A szépség nézőpontján, az építő-és azzal kapcsolatos iparok érdekei mellett egyéb szempont is indokoltá teszi az adómentesség kiterjesztését, amelylyel a belváros ki- és újjáépítése siettethető. A modern lakások iránt való kereslet Aradon még nincs annyira kielégítve, hogy a meglevő lakások fölött rendelkező háztulajdonosok ki ne használnák. Ez okozza, hogy az új házak lakásai Aradon aránylag magas házbért fizetnek. Az új és nagyobb szabású házak szaporítása által a modern lakásokban is konkurrencia fejlődik ki, ami talán nem fogja nagyon csökkenteni a mai lakásbértet, de azok gyors és erő-

Ősz az erdőben.

Irta: Vértessy Gyula.

„Ősz az erdőben” — ez a címe annak a képnek, amelyikről írni akarok magának, asszonyom. Nézze majd meg azután, ha elolvasta ezt az írásomat. Ott van az *Andrássy* uton egy képárus ideiglenes kiállításában. Ha csakugyan meg akarja majd nézni, írja meg nekem, majd elvezetem oda.

Kíváncsi volnék rá, hogy látására vajon érez-e én is olyasfélét, aminőt én érzek, mikor látom? Valami bántó, fájó s mégis kedves hangulatot, aminőt el szokta fogni az erősebb ember lelkét, mikor lombhullató őszer visszagondol egy-egy verőfényes nyári napra — egy-egy kézszerítésre, tekintetre, esőkre...

Csodálatosan hat rám ez a kép. Amint el-állodgálok előtte, hangulata úgy száll be a lelkembe, mint ahogy az őszi köd átszűrődik erdőszak nélkül, lassu, egyenletes hullámrással az erdő sűrűjén, a házak gerincén és a betett ablaktáblákon át az erdőbe, a házakba, a szobákba. És a szívekbe.

Hiába akartam dacolni vele, hogy nem kell nekem ez a lelkemre ülő hargulat, csak annál inkább ült rajta.

Észre sem vettem, mikor hatalmába kerített, — mint ahogy a fojtó ködöt is csak akkor vesszük észre, mikor már ezernyi ezer pára-csöppje rászállt a ruhánkra, mellünkre, torunkra.

S egyszerre csak köhögni kezdünk. S egyszerre csak könyezni kezdünk...

Mióta ez a kép annyira a hatalmában tart, azóta érzem csak igazán, hogy milyen hiábavaló és üres dolog a művészeti s irodalmi alkotások abszolút becséről beszélni.

Minos abszolút szép, csak relative szép. A mi nekem tetszik, az nekem szép; másnak talán nem az. Hiszen hányszor belemarkol az ember lelkébe egy-egy kis ismeretlen nevű írőceka vagy festőcske egy olyan dolgával, ami a szívünkhöz beszél, egy-egy olyan érzés megfestésével vagy megírásával, amit mi is érzünk vagy éreztünk; holott a nagyok alkotásai, ha nem beszélnek a mi érzéseinkről, — hidegen hagynak.

Aki véletlenül vagy tudatosan: eltalálja a szívünk hangját, akinek művészi érzése összhangban van a mi érzéseinkkel: az tetszik nekünk.

Igénytelen kis őszi tájkép ez, amiről most írok önnek, asszonyom. Nem is kép, csak oda-dobott vázlat, aféle elnagyolt dolog, aminőt „állandó” pillanatnyi pénzszavaraik esetén szoktak összeülni a piktor urak, hamarcsán, egy-kettőre; mikor végre akariák őket hajtani házbér vagy egyéb tartozások címén.

Vázlatszerű az egész, de tele melegséggel, átvillant átérzéssel, a természet megértésével, szeretetével.

Fiatal, kezdő legény munkája lehet; a nevét most hallom először. De ezután alighanem fogom hallani többször is. Van ebben a

legényben valami! Vagy csak én látom az ő képében azt, ami az én lelkemben van? Talán csak tükör ez a kép, amely nekem az én lelkemet, az én hangulatomat mutatja? Lehet. Bánom is én, más mit mond rá. Én azt mondom: gyönyörű kép.

Szeretném, ha maga is azt mondaná. Feltéve, hogy kegyeskedik majd megnézni. Azt szeretném, mert ez a lelki szimpátiája mellett tanuskodnék. Ha ugyan van szimpátia köztük?

Vagy maga is azt mondaná a képre, amit a látogatók legtöbbje:

— No ha ez is kép! Hiszen ilyen a kis kutyám farkával is festhet, ha bemártom hol szürke, hol zöld, hol sárga festékbe és aztán megcsóválatom a farkát a vásznon.

— Skandalum, hogy ilyen mázolásokat kiállítanak — mondja a másik — micsoda fák, mintha nyírfaseprőnyelek lennének! S a föld, mint valami piszkos, zsiros papíros! Pfu!

Mintha csak én festettem volna a képet, nekem fáj, hogy mindenki szidja! Fáj és amellett mintha még jobban tetszenék. Mint ahogy a szenvedőhöz, az elnyomotthoz jobban vonzódik az ember, mint az egészségeshez. Talán ha másoknak is tetszenék ez a kép, nekem nem tetszenék olyan nagyon. Olyanba nem tudnék beleszeretni, aki minden nap százaknak tetszik, de egy beteges, kis szenvedő utszéli leányba bele tudnék szeretni.

Maga ismerheti legjobban ezt a tulajdon-

sebb fölemelését mindenesetre meg fogja akadályozni.

Pénzügyi áldozatot sem az állam, sem a város nem hozna, ha az állam három, a város pedig hat évvel később is jutna az új adóalanyokhoz, de ezeknek akkorra biztosan megsza- porodik a számuk. S ha nem is vesz- szük a fokozottabb építkezés egyéb gazdasági előnyeit, hamar eldönthető a kérdés, mi jobb a városra nézve; ha tizenkét év múlva tíz ház adóját kapja, vagy ha az adóval még hat évig vár, de akkor husz ház áll az adózók, közjövédelmet hajtók sorába?

Nem hisszük, hogy az indítvány sorsa kétséges lenne. Annyira bizonyo- sak annak előnyei, elmaradhatatlanok a hasznos következményei, hogy a vá- rosnak a maga részéről is el kell fo- gadnia s mindent el kell követnie, hogy az állami adómentesség kiter- jesztése elérhető legyen. Ha ez sike- rül, Arad külső fejlődésének, utcai modern kibontakozásának, a belváros szépülésének új korszaka előtt állunk.

Törvény, amely senkinek se jó.

— A képviselőház ülése. —

Távirati tudósítás.

Budapest, december 4.

A kereskedelmi költségvetés vitája várat- lanul nagyobb arányokat vett s az egész mai ülést is lefoglalta. A kereskedelmi miniszter így ma sem jutott szóhoz s valószínűen hol- nap mondja el minden oldalon nagy érdeklő- déssel várt beszédét.

Az ülésen Návay Lajos elnökölt. A jegyző- könyv hitelesítése után

Székelly Ferenc igazságügyminiszter vála- szol Szmracsányi Györgynek a belügyi vitá- ban fölhozott ama vádjára, hogy az ügyészség a fővárosi választásoknál történt szavazatha- misítások körül köteleességét elmulasztotta. Meg- állapítja, hogy elévülés történt, mivel a pa- naszosok későn adták be főfolyamodásukat. Az ügyészség tehát helyesen járt el.

Szmracsányi György szerint az ügyészség- nek hivatalból kellett volna a vádat kép- viselnie.

Székelly Ferenc igazságügyminiszter han- goztatja, hogy az ügyészség csak nyomós gya- nuokok alapján veszi át a vádat.

Szmracsányi György fönntartja, hogy az ügyészség elmulasztotta köteleességét.

Székelly Ferenc: A képviselő ur nem ismeri a perrendtartást, ne kívánja tehát, hogy én most prelekiót tartsak. (Élénk derűltség)

Beáthy László kereskedelemügyi miniszter beterjeszti a statisztikai hivatal 1912. évi mun- katervéről szóló jelentést.

A Ház ezután folytatta a kereskedelmi tárca általános vitáját.

Hegedűs Kálmán a jövő évi költségvetés- ben gazdag szociálpolitikai programot lát. Az államvasuti mizériákon a pályaudvarok kibőví- tésével, a sinek, a gépek, teherkocsik szaporí- tásával s a középponti anyagbeszerzés rendsze- resítésével lehet segíteni. Az utügyi törvényja- vaslat mielőbbi beterjesztését kívánja. Széles alapon foglalkozik azután a munkásbiztosítás dolgával. Munkásbiztosító törvényünk rossz, sem a munkások, sem a munkaadók nincsenek megelégedve vele. Sürgeti a törvény revízióját. A költségvetést elfogadja. (Helyeslés jobbról.)

Batthyány Tivadar gróf kijelenti, hogy pártja programjának élére a szociális és gaz- dasági törekvéseket tette. A gazdasági fejlődés alapja azonban a gazdasági önállóság. Magyar- ország jövője az ország industrializálódásától függ. Kívánja kereskedelem fölkarolását is, a kereskedelmi törvény revízióját, a kereskedelmi és iparkamarák átalakítását. A hadsereg minden ipari szükségletét Magyarországon kell előál- litani. Fölvilágosítást kér a magyar ágyugyár dolgában. Ajánlja a víziutak fejlesztését, ten- geri járataink fokozottabb gondozását. Élesen kifogásolja, hogy a kormány a drágasági pót- lék dolgában tett ígérését nem váltotta be. A költségvetést nem fogadja el.

Pető Sándor a drágaság ellen sürget intéz- kedéseket. A drágaság legfőbb oka a védő- vámrendszer és a mi fogyasztási rendszerünk. Az agráriusokat védő vámpolitika mellett a nagyiparosok drágító kartelpolitikája is nagy oka a folytonos drágulásnak.

Az ülés két óra után fejeződött be.

ságomat! Hiszen akkor szerettem meg magat, mikor még egyszerű, igénytelen, semmi gyerek volt s akkor hagytam ott, mikor híres, gazdag művész lett.

De maradjunk a képnél. Hogy beszélék még erről magának...

Szinte felém csap a képből az erős mátrai levegő az Ágasvár feől s ott a kiserdei tisztás szélén a reketytye bokrok, mintha szakasztott az én kedves bokraim lennének, amelyek alatt annyiszor döltem pihenőre ősi cserkészek után. S az a széles koronájú tölgyfa, elálló két fekete karjával, villámtól végigégetett, megperzselt két ágával, miatta az én, mint- ha a mi régi jó ismerősünk lenne! A határfa az erdészháznál, a hasznosi, meg a tari vágás keresztelkedésénél.

A mi vidékünk ez, a szonyom, a mi er- dők, a mi cserjéink, a mi rézeink! Azok a helyek, ahol valaha sokat jártunk, nagyon régen!

A mi élet nélkül eltemetett szerelmünk temetőhelyei ezek.

Jöjjön el, nézze meg maga is ezt a teme- tőt. Az igazit úgy se nézhejük meg együtt soha többé.

Emlékezik még erre a mi vén fánkra, ahol utoljára láttuk egymást?

Ha majd eljön, megnézi ezt a képet, va- jon fogja-e előtte maga is azt érezni, amit én? S ez a fához támaszkodó legény, aki fegyverét leeresztve néz valaki után, aki elsiet ez ősi szürkület homályába vesző erdei ősvényen,

emlékezteti-e majd arra a legényre, aki valaha így nézett maga után; mikor maga nyíltan, becsületesen, de komiszul, durván megmondta neki, hogy nem szereti annyira, hogy le tud- jon érte mondani a dicsőségről. A dicsőségről, mely még akkor csak álmaiban, reményei- ben élt.

Az álmok, remények aztán valóra vál- tak! A szegény legény maradt szegény le- génynek, de a szegény leány híres, ünnepelt nő lett.

Egyszer aztán eszébe jutott a leánynak a legény. Akkor már nem is volt leány. A legény még leány volt. Talán megbánta, hogy akkor őszinte volt hozzá és hazudni akart volna neki; hívta magához, maga után.

S a legény nem ment. Mert nem akart ut- jába állni. A szüpadon nem hagyta volna; el- hozni pedig onnan nem akarta, mert félt, hogy visszavágyik oda, hát feléje nézett, mintha rég elfeledte volna.

Talán el is feledtem? De most ez a kép, évek múlva eszembe juttatta. S ennek a ha- tássa alatt őszintének kell lennem s meg kell írnom magának, hogy még egyszer az életben látni akarom. Itt, ez előtt a kép előtt. Látni akarom, hogy akkor volt-e erős a szive, vagy most lesz-e elég erős?

Azt fogja-e mondani, erős szívvél:

— Gyöngye képecske!

Ha azt legalább tudni fogom, hogy nekem volt igazam, mikor akkor nem mentem maga után. Se akkor, se azóta. S ha meglátom, hogy

Az adófizetés hibái.

— Panaszos levél. —

Legyen szabad Arad sz. kir. város taná- csának figyelmét az adófizető közönség érde- kében egy mizériára felhívni.

Adót kellett ma fizetnem, mert lejárt az adóintés nyolcadik napja. Nem lévén sem fiam, sem inasom vagy szolgám, akit megbizhattam volna e teendővel, személyesen mentem el az adópénztárba. Igen sokan voltunk. Miután a befizetést másnapra nem halaszthattam és az emberi egyenlőségnek itt csakugyan megvaló- sítható szent elvét nem akartam megsérteni, beálltam én is a hurkatöltőbe, vagyis a terem- ben felállított vaskorlátok közé. Jó ideig békén türtem a hozzám szoruló különféle öltözötű és foglalkozású adófizetőtársak testi melegét és lehelletét; de mikor egy román testvér kb. tizenötünknek megelőzésével már az ellenőr előtt álló atyafiának átadta az adókönyvec- kéjét, meg a pénzt, kezdtem ideges lenni s megkockáztattam azt a hangos megjegyzést, hogy ez csempészet. A román testvér mosoly- gott s gondolta magában, hogy az okos ember mindig tud segíteni magán. Igaza van, gondol- tam magamban, én nem vagyok okos ember, amikor ide préseltetem magamat és főszedem a ruhámra valami járványos, vagy fagydús be- tegségnek a bacillusait s megfertőzöm velük a lakásomat meg a családomat.

Ekkor jött be, szintén adót fizetni, egy tiszteletreméltó idősebb úri nő. Talán női elő- jogainak tudatában, talán tájékozatlanságból vagy talán — ami legvalószínűbb a bepréselés veszedelmétől való jogos félelmében, az ellen- kezdő oldalról igyekezett a pénztárhoz jutni. A szorongó nép másodszer látván magát meg- előlözve, zúgolódni kezdett. Engem a bacillus- viziók gyötörték s bocsássa meg az Isten, meg ő is, újra hangos megjegyzést tettem, hogy rendőr kellene a sorrend fönntartására, mint a vasúti pénztáraknál. Mint a félnék őzike visz- szahúzódott, de beállani a korlátok közé még sem akart.

Az udvarias ellenőr a kínos helyzetnek azzal vetett véget, hogy átvette tőle az irato- kat meg a pénzt, és megkínálta üléssel — szék nélkül, hogy könnyebben várhassa be a sort.

Hát igen tisztelt Tanács, az adófizetésnek ez a módja nagyon kulturálan és nem méltó Arad városához. Ezen segíteni kell! Miután az adónak posta útján való befizetése nem volt keresztülvihető s miután a mai drága világban a Messenger Boy-ok vagy hordárok megbízása csak fokozza az adót, ajánlanék Önöknek egy igen egyszerű és olcsó módot, amivel el le- hetne kerülni a maihoz hasonló tolongást,

nekem volt igazam, meg fogok vigasztalódni. Hiszen az fáj eddig is a legjobban, hogyha arra gondoltam, hogy magának fájt a szive akkor, mikor elváltunk.

Ha azt mondja gyöngye képecske: meg fogok vigasztalódni. S többé soha még csak rá se gondolok, hogy lássam. Én nem fo- gom tartóztatni, mint akkor nem tartóz- tattam...

De ha nem azt mondja; ha köny szókik a szemébe, mikor látja ezt a mi jelenetünket, amit ez a névtelen piktor, isten tudja honnan szerzett multbalátással élénk varázsoltt újra, akkor azt fogom tenni, amit tíz év előtt kel- lett volna tennem. Nem eresztém el magam mellől. És azután ezt a képet megvesszük és otthon egymáshoz simulva fogjuk nézni, hogy milyen ostobák voltunk tíz év előtt...

Vagy mégse jöjjön el. Hátha szánalomból hazudna? Csak maradjon ott, ahová utnak in- dult tíz év előtt. Hátha gyöngébb lennék, mint akkor és hátha most utána mennék?... Nem, ne jöjjön el! Ne lássuk mi egymást többel! Csak hagy maradjon nekem örökre így, hagy nézzek örökre így maga után, mint ez a va- dász a képen.

A képet meg fogom venni magamnak. Hi- deg, rideg, szegényes legénylakásom hogy le- gyen gazdag a legszomorubb emlékekkel. Gyö- güd fogom én nézni ezt a képet odahaza s egyedül fogom elgondolni, hogy most is olyan ostobák vagyunk, mint tíz év előtt voltunk...

kellemetlenkedést és akaratlan udvariátlankodást.

Először is Tisch Mór dr. városi főorvos ur meghallgatásával távolítsák el az adópénztár termékből azt az ostoba vaskorlátot és helyezzenek el helyette egy pár padot és széket, hogy a kiknek a hosszú várakozásban szükségük van rá, leülhessenek és ne legyenek kénytelen szorosan érintkezni egymással. Tessék aztán a terem belsejében az ajtó mellett felállítani egy automata készüléket, amely egy darab kétfilléres bedobása mellett egy-egy számított tikkett szolgáltat ki, mint például a budapesti nyugati pályaudvarban a szomszédos forgalmu menetjegyeket.

Ha már most az adófizető belép a terembe és azt látja, hogy kevesen vannak a pénztárnál s hogy ő is hamar kerülhet sorra, akkor nem vált sorrendi jegyet, hanem elvégzi a dolgát. Ha pedig sohan vannak bent és nem akarja más napra halasztani a fizetést, akkor két fillérért megváltja magának a sorrendi számot és leülhet vagy a folyosóra is mehet, míg rá kerül a sor. Mindössze az volna szükséges, hogy amidőn az ellenőr elintézt egy tételt, az adóívvél vagy a könyvvél beszovalgatott tikketről hangosan leolvassa a sorrendi számot s ezzel tájékoztatja a várakozókat, hogy ki következik. Így magától megszűnnék a kellemetlen tologás és szorongás. Azt hiszem, még a legszegényebb ember is szívesen megváltja magát ettől a kellemetlen ségtől; különösen ha tudja, hogy az automataban összegyűlt fillérek a város által a szegények javára fordíttatnak, ami *conditio sine qua non*.

Abrai Lajos.

A veszthelyi birtok eladása.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 4.

A gazdasági szék ma tartotta meg az árverést a zsigmondházi határban fekvő 123 kis hold szántóföldre, melyek eladását a törvényhatóság elhatározta. Minthogy azonban a multkor csak egy ajánlat jött a gazdasági szék elé, kimondta, hogy azt nem is tárgyalja, hanem nyilvános árlejtést ír ki. A ma megtartott árverés iránt különösen óthalomi gazdák mutatnak nagy érdeklődést és a birtokért olyan árt ígértek, hogy a város még keres is az eladás mellett. Ezt azért jegyezzük meg, mert a jövő évi költségvetésben a birtok után mutakozó deficitről kellett gondoskodni. A földek ugyanis bérbe vannak adva, de oly alacsony bérösszegért, hogy 25 korona deficit mutatkozott minden hold után. Az árverés szóbeli volt. Bánatpénzül a kikiáltási ár tiz százalékát kellett deponálni. 1583 koronában volt megállapítva az alap ár, ennyit ajánlott a mult alkalommal Hámory László dr. Az árverelő: Jerger József, Óthalomról, Frank Fidé, óthalomi takarékpénztári igazgató, Hámory László dr. aradi földbirtokos, csakhamar felverték az árakat. Legmagasabb árt Jerger József ígerte: holdankint 1630 koronát. Hámory dr. legmagasabb ajánlata 1620 korona volt, Frank Fidé csak 1612 koronáig árverelt. A gazdasági szék az ajánlatokat a törvényhatósági bizottságnak terjeszti be. Vormittag Ferenc, óthalomi gazda szintén akart árverelni, de csak 1240 korona bánatpénzt tudott letenni és ezért kizárták.

Az árverés után Kilényi János főszámvevő újból felvetette azt az eszmét, amelyet már a buzsáki pusztá megvételének tárgyalása alkalmából is hangoztatott és azt ajánlotta a gazdasági szék figyelmébe, hogy a város tulajdonát alkotó földbirtok eladásának kérdését tűzze napirendre, mert a város sohasem tud olyan eredményt elérni, mint egy magános gazdálkodó és a bérleti rendszer sem hoz annyi hasznot, mint amennyi kamatot fizet a város az adósságai után.

Lócs Rerső gazdasági tanácsnok azt proponálta, hogy a város tegyen kísérletet a bécsi Földhitelintézetnél, amely a városi földekre kölcsönt adott, vajon nem lenne e hajlandó, a több milliós kölcsönt úgy elosztani, hogy az egyes parcellákat terhelje. Ezáltal a kisgazda, aki esetleg egy-egy részt megvesz, igen kedvező helyzetbe jutna, mert ugyszólván készpénz nélkül vásárolhatna és amellelt igen olcsó kamatot, 5-02 százalékot fizetne a törlesztéses kölcsönért.

Uj munkarend a Házban.

(Székely miniszter a birói függetlenségről. — Meghosszabbított ülések.)

(Saját tudósítónktól.)

Budapest, december 4.

A képviselőház három hét óta tárgyalja az 1912. évi költségvetést, eddig azonban még csak az általános tárgyalással s a kisebb tárgyak költségvetésével végzett. A kereskedelmi, földmívelésügyi, pénzügyi és közoktatásügyi minisztériumok költségvetése még csak most kerül sorra s így előrelátható, hogy december 15-ig, ameddig a fegyverszünet szól, nem szavazhatja meg a Ház a budgetet. Székely Ferenc igazságügyminiszter ezenfelül tudvalevően a kormány nevében azzal az ajánlattal fordult az ellenzéki pártokhoz, hogy több javaslatot, köztük a polgári perrendtartás életbeléptetéséről s a forgalmi pénznemek szaporításáról szólót még a karácsonyi szünetig intezze el a Ház.

Erről az ajánlatról napok óta tanácskozások folynak Székely Ferenc igazságügyminiszter és az ellenzéki pártok vezető emberei között. Az ellenzékéről a kormány prozociójával szemben azt a követelést állították föl, hogy a költségvetés idejében való letárgyalása esetleg az említett javaslatok tető alá juttatása érdekében a véderőreformot ne csak december 15-ikétől — mint a fegyverszüneti megállapodás szövege — de már most vegyék le ideiglenesen a napirendről. Most ugyanis az a Ház tanácskozási rendje, hogy a hét két napján, szerdán és szombaton, a katonai javaslatokkal foglalkozik s csak négy napon át tárgyalja a költségvetést.

(Székely és Justh a komáromi ügyesről.)

Az igazságügyminiszter ma a Ház déli szünete alatt fölkereste Justh Gyulát. Kettőjük között igen érdekes párbeszéd fejlődött ki.

— Minthogy a budget nem lesz kész, szeretném tudni, milyen programra készülünk? — kérdezte a miniszter.

— Kár, hogy se Andrassy, se Khuen nincsen itt, — felelte Justh. Ők ketten kötötték meg a fegyverszünet feltételeit, de megvannak azok irásiban is. A feltételekből kiderül, hogy csak a budgetre van közöttünk megállapodás. Ha december tizenhatodikára nem lesz meg a budget, akkor a véderőt nem tárgyaljuk. És így más javaslatok tárgyalásáról egyáltalán nem lehet beszélni.

— Mindenesetre tájékozódni fogok a miniszterelnöknél, de ismerni szeretném a ti szándékaitokat is.

— Hát erről beszélgethetünk.

— Nagyon sürgős dolgok vannak, amiket el kell intézni. Így a nemzetközi szerződések, néhány igazságügyi beiktelyezésre váró egyezmény. Azonkívül szeretném tető alá hozni a polgári perrendtartás életbeléptetési törvényjavaslatát is.

— Nem értem, miért sürgős az életbeléptetés, hiszen csak 1914-re van preliminálva.

— Pedig nagyon sürgős. Óriási előkészüle-

teket kell tenni. Nagy építkezések lesznek, így a budapesti központi járásbíróóság, a pestvidéki törvényszék, továbbá pénzügy előmunkálatokra van szükség. Legalább harminc miniszteri rendeletet kell kibocsátani. A bírák személyes érdekei is úgy kívánják, hogy 1913. őszén és ne 1914. elején lépjen életbe a törvény.

— Erdemben nem nyilatkozhatom, de annyit már kijelenthetek, hogy a birói függetlenség megsértését, a tömeges nyugdíjazásokat nem engedjük. Most is van rá precedens, hogy a komáromi ügyészt pártpolitikai szempontból áthelyezted.

— Az ügyész bizalmi állást tölt be!

— Igen, de igazságügyi és nem pártpolitikai bizalmi állást!

— A telekkönyvi hatóságok megszűnnek a törvényszékekénél. Mit csináljunk az itt alkalmazott bírákkal? A járásbíróóságba kerülnek a váltók. Mi lesz azokkal a bírákkal, akik még sohasem láttak váltót? Azt a koncessziót megtettem, hogy négy év helyett másfél évet kérek, hogy a bírák felett szabadon rendelkezem.

— Ebbe is igen bajosan fogunk belemenni.

(Értekezlet az ellenzék vezéréivel.)

Ma délben aztán Székely Ferenc igazságügyminiszter tanácskozássra hívta össze az ellenzéki vezéreket, egyrészt a Ház munkarendjének közös egyetértéssel való megállapítása, másrészt azoknak az ellentéteknek és aggodalmaknak tisztázása érdekében, amelyek az igazságügyi szervezet módosításáról szóló 78-ik paragrafus rendelkezéseivel szemben a munkapárt s az ellenzék részéről egyaránt fölmerültek.

A tanácskozáson az igazságügyminiszteren kívül Kossuth Ferenc, Apponyi Albert gróf, Justh Gyula, Tóth János, Déry Zoltán, Chorin Ferenc, Simonyi-Semadam Sándor, Sággy Gyula és Egry Béla vett részt.

A miniszter előterjesztésére rövid vita után megállapodtak abban, hogy a Ház már csak szerdán tárgyalja a véderőreformot s csütörtöktől kezdve szakadatlanul a költségvetést, ennek elintézése után pedig a kormány által kontemplált kisebb javaslatok kerülnek napirendre. Ugyancsak csütörtöktől kezdve a Ház tanácskozási idejét egy órával meghosszabbítják a tárgyalás gyorsítása érdekében.

Az értekezlet ezután a 78. paragrafussal foglalkozott, amely tudvalevően a bírák tömeges áthelyezését és nyugdíjazását célozza, a polgári perrendtartás életbeléptetésével kapcsolatosan.

Székely Ferenc igazságügyminiszter védelmébe vette a megtámadott szakasz rendelkezését arra hivatkozva, hogy megelőző szervezeti reformok alkalmával már történtek hasonló intézkedések s ezt a törvény ilyen esetekben kifejezetten meg is engedi.

Kossuth Ferenc azt ajánlotta, hogy az igazságügyi kormány a most életben lévő fegyelmi törvény módosításával oldja meg a dolgot, mert a tervezet végrehajtása nagy veszedelmet jelentene a birói függetlenség, mint alkotmányjogi garancia szempontjából.

Justh Gyula ugyancsak a birói függetlenség szempontjából mondotta rendellenesnek a 78. szakasz rendelkezéseit.

Chorin Ferenc, aki mint a főrendiház tagja jelent meg az értekezleten, azt javasolta, hogy az áthelyezés csak az elsőfoku bírákra vonatkozzék s ezek közül azokat, kik az áthelyezést méltánytalannak tartják magukra nézve, teljes fizetésükkel nyugdíjazzák.

Sággy Gyula, Holló Lajos és Egry Béla felszólalása után Székely Ferenc igazságügy-

miniszter kijelentette, hogy hozzájárul Chorin módosításához, miután azonban a nyugdíjazások és áthelyezések végrehajtása több százezer korona költséget jelent, előbb a pénzügyminiszterrel is meg kell e tekintetben állapodni s így végleges választ csak ezután majd a holnapi nap folyamán adhat.

A tanácskozás ezzel véget ért.

A helyőrség tisztjeinek éjjeli gyakorlata.

— Fekete Miklós tábornok előadása. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 4.

Az aradi helyőrség minden tisztjének részvételével rendkívül érdekes gyakorlatot tartott bélafalvi Fekete Miklós tábornok a zádorlaki mezőn szombaton este. Beakarta mutatni, hogy a katona ma már éjszakának idején is ép oly precízen találhat fegyverével, mint nappal, amit a technika vívmányai és felfedezései tettek lehetővé. A legutóbbi időben ugyanis a hadaregben világító testeket, ugynevezett világítási bombákat próbálnak ki, amelyek a teljesen fedezetben elhelyezett katonának egy egy rövid időre, pillanatokra, megvilágítják az ellenséges hadállást és lehetővé teszik, hogy noha a katona a célt szabad szemmel nem láthatja, mégis teljes precizitással és abszolút találási lehetőséggel tüzelhessen.

A gyakorlat alkalmával villamos vezetékkel ellátott különböző szerkezetű világító testek kerültek bemutatásra és ezek fényénél a 33. gyalogezred és a honvéd legénység zászlóaljából kombinált csapatok igen szép sikerrel adták le éleslövéseket.

A gyakorlat megkezdése előtt Fekete tábornok megmagyarázta annak célját, előadást tartott az éjszakai harcoknak fontosságáról és azok szerepéről az orosz-japán, legújabbban pedig a tripoliszi háborúban. A gyakorlat folyamán is többször beshatóbb megbeszélésekben ismertette a tábornok az eddig elért eredményeket.

A gyakorlat legszebb része az éjszakai sötétségben véghezvitt fegyveres roham volt, amely teljesen szabályszerűen, trombiták, harosága közt, feltűzött szuronnal ment végbe. A teljes sötétségben két lépésnyire sem láthatott a legénység, de rövid időközben kigyulladtak a világítótestek, s fel-fel villanó fény mellett rohant a tömeg a képzelt ellenség ellen. A bakák valósággal tűzbe jöttek, s úgy viselkedtek, mintha komoly harcról lett volna szó. A legnagyobb igyekezetel törekedtek arra, hogy biztos célokat vegyenek s a teláási százalék — amint azt a gyakorlat végén megállapították — megközelítette a hasonló nappali gyakorlatokéit.

A gyakorlat a temesvári hadtestparancsnokság rendelkezésére történt és csak azért vett benne csupán kis csapatrészt, mert az idej költségtetésben nem volt nagyobb fedezet ilyen célokra.

Közös miniszteri tanácskozás. Bécsből jelentik: Szerdán Aerenthal gróf elnöklésével közös miniszteri tanácskozás lesz, amely a hat hónapi költségvetési provizóriummal és a jövő évi költségvetéssel fog foglalkozni. Héderváry gróf erre a tanácskozásra a Szemeringről Bécsbe fog utazni.

A pénzügyminiszter hazaérkezett Budapestről jelentik: Lukács László pénzügyminiszter, aki néhány napi üdülés céljából Lovranába volt, ma reggel családjával Budapestre visszatért.

Rendőri intézkedés az aradi utcai forgalomról.

— Kettéosztják az Andrassy-téri közlekedést. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 4.

Az aradi közönség minden rétegében élénk viszhangot keltett a sajtó erélyes állásfoglalása a közlekedési mizériák ellen és maga a rendőrség is érzi, hogy halaszthatatlanul rendeznie kell a kocsis és automobil forgalmat, ha csak azt nem akarja, hogy a közönség elkeseredése valami hosszú időre emlékeztető módon nyilvánuljon meg. Sarlot Demokos főkapitány ma Schill József vármegyei főjegyző látogatását fogadta, aki kijelentette, hogy mozgalmat indít a polgárság körében és a városhoz fordulnak, mert a közönség nem akarja tovább tűrni életének folytonos veszélyeztetését és a szülők nem hajlandók gyermekeiket áldozatul hozni a balkáni viszonyoknak.

Értesülésünk szerint a rendőrség radikális módon, igen rövid időn belül a maga hatáskörében megoldja a megoldásra már régen megérett kérdést. Ugy tudjuk, hogy már kész is az a rendelet, amellyel a főkapitány a legnagyobb veszedelmet, a főút nyugati oldalának túlterheltségét meg fogja szüntetni. Nem szabályrendeletet alkot, hanem mint rendőrhatalom a maga felelősségére cselekszik és ki mondja, hogy a forgalmat szabályzó határozata ellen csak bírkokon kívül lesz felelősségnek helye.

A főkapitány rendeletének leglényegesebb intézkedése az lesz, hogy az autóbussz közlekedést két részre osztja. A vasúthoz tartó városi gépkocsik a főút nyugati oldalán húzódó aszfalt területen haladhatnak, míg a vasuti állomástól a város felé, a keleti aszfalt utat kötelesek használni. A teherszállító járművek az uttest közepén a keramit utra lesznek szorítva, ama elv figyelembe tartása mellett, hogy úgy a vasúthoz, mint vissza szigorúan a „balra hajt!” parancs kötelező reájuk. A személyszállító járművek továbbra is a nyugati uttestrészt vehetik igénybe. Az autók sebességének ellenőrzésére a rendőrlégénység beható oktatásban fog részesülni. Ez a rendelet holnap vagy holnapután kerül nyilvánosságra és azonnal életbelép.

Az Aradi Közlöny egyik olvasója, aki az automobil közlekedés ügyében szak tekintélyül elfogadható, a következő rendkívül megszívlelendő megjegyzéseket közölte velünk:

A belügyminiszter 1910. évi 57.000 számú rendeletével szabályozta a gépjárművek közúti forgalmát. Ezen szabályzat 43. §-a a következőképen szól: „A menetssebesség minden körülmények között olyan legyen, hogy a vezetőnek hatalmában álljon gépjárművét a személy és vagyontbiztonság veszélyeztetése nélkül vezetni.

A városok és községek belterületén — ha teljesen szabad az út — a személyszállításra szolgáló és 3000 kg nál nem nehezebb járművek legfeljebb 25 kilométer óránkénti menetsebességgel vezethetők.”

44. § A menetssebességet a szükséghez képest a lépésben haladó lófogatu kocsis sebességéig kell mérsékelni:

a) keskeny, vagy nagyforgalmu utcákban,
d) forgalmas utcakeresztezőseknél,
p) általában mindenütt, ahol a közlekedés szűk térre szorul.

Fentiekből kitűnik, hogy a főúton még a belterületeken megengedett 25 kilométeres sebességet is korlátozni kellene, mert a 44. § a) és p) pontja rá is vonatkozik.

A szabályrendelet 43. és 44. §-ának hatálya a posta gépjárműire is vonatkozik (86. §). Tehát nem lehet azt állítani, hogy a rendőrség ellenők intézkedéseket nem tehetne.

A belügyminiszteri szabályrendelet általá-

ban véve jónak mondható, csak nincs, aki végrehajtsa, mert a rendőr jól látja, hogy az autók Aradon általában, sőt kivétel nélkül meg nem engedett gyorsasággal haladnak, de ezt bizonyítani nem tudván a köteles feljelentést nem teszi meg. Hogy ezt megtehesse, ajánlja az igen tisztelt szerkesztőség a rendőrség figyelmébe a Németországban általában bevezetett stopp órákat, melyekkel az összes rendezett és csendőség el van látva, s melynek segítségével az utvonálnak 2 jól megfigyelhető s előzetesen pontosan felmért pontján áthaladó autó sebességét könnyen ki lehet számítani s ez alapon a feljelentést az illető ellen megtenni.

Németországban ez az eljárás annyira bevált, hogy ott nincs rá eset, hogy valaki megengedett gyorsaságot még az utolsó faluban is büntetlenül áthágassa pedig az ott 1 kilométerben, tehát konfliktus tempóban van megállapítva.

Érdekesnek tartjuk megemlíteni, hogy Bécs város tanácsa a rendőrséggel egyetemben e hónap végén lépteti életbe az új közlekedési és utforgalmi szabályzatát, amely hosszas tárgyalások, de különösen gyakori szerencsétlenségek után készült el. Természetes, hogy a bécsi és aradi viszonyok nem hozhatók egy fedél alá, de azért igen sok olyan intézkedést találunk a bécsi szabályzatban, amely nálunk is alkalmazható lenne.

Ilyen mindenképp az, hogy ahol a közönség életbiztonsága megköveteli, ott minden járműnek lassított menetben szabad csak haladnia, továbbá, hogy szigorúan meg van tiltva az utca bal oldalától akár egy fél méternyire is kitérnie a kocsinak. Fontos az is, hogy a kocsik csak az utca bal oldalán állhatnak meg és ha jobboldalon fakó háza útjait, nem szabad keresztlövágni az utvonalat, hanem csak kerülővel juthatnak a kívánt helyre. Megszívlelendő az is, hogy a mellékutakból a főutvonatra igyekvő járművek csak lassított tempóban hajthatnak és minthogy az új szabályzat értelmében Bécsben minden kocsis autókürttel látandó el, kürtjelzést is kötelesek adni.

VÁROS ÉS MEGYE.

A belváros fejlődéséért. Andrányi Károly báró és társai, a belváros törvényhatósági képviselői, ma egy rendkívül nagyfontosságú bevadvánnyal fordultak a város közgyűléséhez. Azt kéri, hogy a törvényhatóság eszközöljön ki a kormánytól a belvárosban, akár üres telken, akár lebontott ház helyén épülő új házak részére 18 évi állami adómentességet és a törvényhatóság adjon a maga részéről ugyanannyi ideig tartó községi adómentességet. Hivatkozni arra, hogy a kormány a Ferenc József városrészben építendő házakat már részesítette ebben a kedvezményben és ha a belváros nem jutna ugyanilyen helyzetbe, akkor annak fejlődése évtizedekig stagnálna. Azt kéri továbbá, hogy már 1912. január 1-től lépjen életbe ez a kedvezmény. Ugy értesültünk, hogy a tanács melegen pártolja ezt az eszmét és a kormánytól sem fog nehézségekbe ütközni, ha a közgyűlés a kérelmet felterjeszti. Az 1909. évi hatodik törvényeikk 34 § a megadja a pénzügyminiszternek azt a jogot, hogy városfejlesztési szempontból a törvény által 15 évre megszabott adómentességet 3 évvel meghosszabbítsa.

Árlejtés városi földekre. Pollák Sándor téglyagyáros egy új gőztéglyagyár céljaira 28 kis hold földterületet akar vásárolni a várostól a libás dűlőben és 2000 koronát ajánlott a terület katasztrális holdjáért. A gazdasági szék nem tartotta elfogadhatónak az ajánlatot és azt javasolja, hogy a város hirdessen nyilvános árlejtést 2500 korona kikiáltási árral.

Szénszállítás a városnál. A gazdasági szék ma tartott ülésén árlejtést tartott a város kocsz és szén szükségletének ellátására. A kocszra két ajánlat érkezett: Róth József 3 korona 35 fillérért, az aradi Légszázgyár 3 ko-

rona 50 filléért hajlandó szállítani. Készre Kneffel Károly tett ajánlatot és pedig aknaszenet 2 korona 20 filléért, darabosszenet 3 korona 10 filléért, poroszszenet 3 korona 37 filléért ajánl a városnak. Az ajánlatok felett a decemberi közgyűlés dönt.

Gorombáskodás a spanyol királylyal.

— Eulália infánsnő a házasság ellen. —

Távirati tudósítás.

Páris, december 4.

Párisból jelentik, hogy Alfonz spanyol király megszakította minden összeköttetését Franciaországban élő és jelenleg Párisban tartózkodó nagynénjével, e'hunyt atyjának testvérével, Eulália infánsnővel. Az infánsnő tegnapelőtt éjjel Alfonz királytól a következő táviratot kapta:

Legnagyobb csodálatomra arról értesülök az újságokból, hogy Avila grófnő név alatt könyvet adsz ki és más értesítésekből föl kell tennem, hogy ez a könyv nagy feltűnést fog keletteni. Ennélfogva megparancsolom neked, hogy a könyv megjelenését függeszd föl, a míg tartalmát megismerem és megengedem, hogy a nyilvánosság elé bocsásd.

Erre az infánsnő táviratban a következőket felelte:

Nagyon csodálkozom, hogy egy könyvről itélsz, mielőtt tartalmát ismeréd. Efféle dolog csak Spanyolországban eshetik meg. Mint-hogy soha sem szerettem az udvari életet és mindig visszahúzódva éltem, megragadom ezt az alkalmat, hogy bucsúdvözetemet küldjem neked ez után az inkvizícióhoz méltó eljárás után és örülni fogok, ha visszavonulhatok a magánéletembe és kedvem szerint cselekedhetek.

Ez a táviratváltás egy erkölcsbölcséleti könyvről vonatkozik, amelynek címe: *Az élet útjai* és amelyet Eulália hercegnő francia nyelven írt, azonban még nem jelent meg a könyvkereskedésben. A hercegnő, aki sokat foglalkozott szocializmussal és filozófiával, ebben a könyvben elmondja nézeteit az emberek boldogságáról, az akarat neveléséről, az asszony függetlenségéről, az osztályoknak nevelés által elérhető egyenlőségéről, a szocializmusról, a házasságról, az előítéletekről és a hagyományokról. Kifejtéi könyvében, hogy a házasság fölbontását minden körülmények között meg kell engedni.

Egy újságírónak azt mondta a hercegnő, hogy az udvari cerimóniák nem tudták őt megtevesztetni s hogy neki az a meggyőződése, hogy a reprezentálás egymagában még nem teszi a boldogságot. Kinai pagoda, folytatta az infánsnő, nem inponál nekem. Azután az eljárás után, amelyet fiam irányában tanusítottak, aki hazafias lelkesedéssel részt vett a marokói hadjáratban és aki ezért semmiféle kitüntetést sem kapott, csordulásig megtelt a kehely. Megbizást adtam, hogy Spanyolországban lévő birtokaimat eladják és teljesen a magánéletbe vonulok vissza. Így boldogabb leszek, mert függetlenségemet mindenkivel szemben föntarthatom.

Az ügyvéd kortesfogása.

— Két fiskális fegyelmi tárgyalása az aradi Kamarában. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 4.

Az Aradi Közlöny néhány hét előtt megírta, hogy a dévai képviselőválasztás egyik kortesfogásából fegyelmi eljárás kerekedett Leitner Mihály dr. dévai és Kérészi Árpád dr. budapesti ügyvéd ellen. Leitner Mihályt a múlt hónapban helyezte vád alá a Kamara, ma pedig a fegyelmi végtárgyalást is megtartották ügyében.

Leitner Mihály dr. fővárosi kollégájával együtt az 1910. június 2-án lezajlott választási harcban Barcsay Andr. dévai Justh-párti képviselőjelölt főkortese volt és természetesen mindent elkövetett, hogy Hollaky Artur munkapárti jelöltet a győzelemtől elűsse. Így 73 Justh-párti, Piski telepen lakó Máv. alkalmazott szavazatát olyan módon biztosították, hogy június 2-ára, a választás napjára Dévára szóló bírósági idézést szereztek a számukra.

Négy nappal a választás előtt, május 28-án Leitner 4, Kérészi pedig 17 keresetet adott be a dévai járásbírósnál összesen 73 piskitelpei vasutas ellen (ezek közt több olyan ellen, akit közben kihelyeztek Piskitelepről.) A kereseteket meg nem fizetett ügyvédi költségek címén indították és az alpereseket mind a 21 keresetben olyan betűrend szerint csoportosították, hogy az előre megállapított kiosztási rend szerint Kovács Károly dévai járásbíró kapta a kereseteket. Azután felkeresték Kovács járásbíró, akitől azt kérték, hogy június 2-ára tűzze ki a tárgyalásokat, mert követeléseiket veszélyeztetve látják és Kérészi ügyvéd már csak néhány napig maradhat Déván. A járásbírónak aggályai voltak a képviselőválasztással egybeeső tárgyalási nap ellen, de a két ügyvéd megnyugtatta, hogy csak makacssági ítéletek lesznek és a statisztikának fog dolgozni. A tárgyaláson mindössze három alperes képviseltette magát és ezek a kereset elutasítását kérték, meg is nyerték. A többi ügy a mai napig is szünetel. A beidézett vasutasok azonban Déván voltak és leszavazták Borecsayra.

A választás után Hollaky Artur fegyelmi feljelentést tett Kovács Károly dévai járásbíró ellen a kolozsvári ítélőtáblánál, mert úgy látta, mintha összejátszott volna az ügyvédekkel, hiszen a tárgyalások sürgősségét mi sem indokolta. A kolozsvári tábla megszüntette a járásbíró ellen a fegyelmit, mert a tanuk vallomása a fentebb ismertetett tényállást derítette ki és azt, hogy a járásbírónak sejtelve sem volt a politikai célról. A két ügyvéd elleni fegyelmi eljárásra a tábla megkereste az aradi és budapesti ügyvédi kamarákat.

Az aradi Kamara fegyelmi bírósága előtt, amely Parecz Béla dr. elnöklete alatt Bogdán Virgil dr., Köpf János dr., Fischer Jenő dr., Pop Cs. István dr. és Schütz Henrik dr. tagokból állt, ifj. Szalay Károly dr. kamarai ügyész ismertette a fegyelmi ügyet és vádbeszédében erőlyesen visszautasította Leitner Mihály nyilatkozatának azt a passzusát, hogy „ez a fegyelmi eljárás arra alkalmas, hogy korlátozza a haza önállóságáért és függetlenségéért lelkesedők törekvéseit” és hogyha munkapárti jelölt érdekében tette volna, amit tett, akkor nem fegyelmit, hanem udvari tanácsosságot kap. Az aradi ügyvédi-kamara sohasem szolgált politikai célokat és most is azért helyezte Leitner Mihályt vád alá, mert diplomáját és a bírói segélyt kortesfogásra használta föl. Pedig a diplomát ügyvédi hivatás gyakorlására kapta, a bíróságot pedig soha sem szabad politikai

harcokban eszközül fölhasználni. Az ügyvédi hivatás komolyágát és a kar tekintélyét sértő kortesfogásnak nevezett csiny az ügyvédi rendtartásba ütköző vétség, amelyért 100 korona pénzbüntetést hozott javaslatba.

Leitner Mihály dr., aki személyesen látta el védelmét, politikai üldözést lát az egész eljárásban. Tulgyorsan folytatták le az egész fegyelmit. Ő csak tegnap kapott hivatalos értesítést a mai tárgyalásról és a fővárosi lapok már aznap tele voltak az ő ügyével, amikor a Kamara a fegyelmi vád alá helyezést elhatározta. Ezért fegyelmit fog indítani...

Parecz Béla dr. elnök arra figyelmeztette Leitnert, hogy a fegyelmi panaszt megteheti az ellen, aki ellen jónak látja, de most az ő fegyelmi ügyéről van szó.

Barcsay volt főkortese ezután szenvedelmesen ecsetelte a dévai választási harc fordulatait és azt kívánta bizonyítani, hogy a vasutasokat tudtukkal és beleegyezésükkel perelte koholt követelésekért. — A fegyelmi bíróság azonban a bizonyítás kiegészítését elutasította és fegyelmi vétségben vétkesnek mondotta ki Leitner Mihály drt, akit ezért írásbeli fedésre ítélt.

Az indokolásban reámutatott a Kamara fegyelmi bírósága arra, hogy a vádlott ügyvéd fegyelmi ügye tisztán áll minden részletben és Leitner bizonyítékai csak a fegyelmit nem érintő politikai indokokra vetnének világot. Vétkesnek kellett kimondani Leitnert, mert fontos alkotmánybiztosítékot lát a Kamara abban, hogy a bíróság távol maradjon a politikai mozgalmaktól és ezt a célt az ügyvédnek nem szabad veszélyeztetnie. Leitner kortesfogása joggal támaszthatta azt a gyanút, hogy a bíróság szándékosan tűzte ki a tárgyalásokat választás napjára. Ezzel tehát azt a garanciát veszélyeztette Leitner Mihály dr., amelyet a bíróságnak politikai mozgalmaktól és pártoktól függetlenségébe vetünk. Enyhítő körülménynek vették azonban az ügyvéd büntetlen előéletét és a választási harc befolyásoló izgalmaikat.

Ezt megelőzőleg Déri Jenő dr. hátszegi ügyvéd fegyelmi ügyét tárgyalták.

Déri Jenő dr. ellen a dévai királyi ügyészség tette meg a följelentést, mert egymással összefüggő ügyekben mindkét félnek szolgált jogi tanácsosul. 1908. június 6-án a dévai esküdtbíróság jogerősen két évi fogházbüntetésre és 1000 korona kártérítésre ítélte Muresán György hátszegi lakost halált okozó súlyos testisértés miatt. A kártérítést a megölt Dragota Péter özvegyének ítélték meg. Muresánt Déri Jenő dr. védte. Az ítélet nyomában jogerőre is emelkedett. Az ítélet után Muresán hamarosan gondoskodott arról, hogy valami színlelt váltótartozás alapján a sógoronjére irassa át a nem nagy földbirtokát és így megszabaduljon az ezer korona kártérítés és a saját ügyvédjének járó költségek megfizetésétől.

Amikor erről Déri tudomást szerzett özvegy Dragota Péterné — tehát az előző perbeli ellenfél — nevében augusztus 18-án család miatt följelentette korábbi védencét: Muresán Györgyöt, aki a fiktív átíratással elvonta vagyonaát a kártérítés behajtása elől. Az ügyészség azonban elejtette a vádat és az eljárást megszüntették.

A fegyelmi eljárásra áttett iratok tanulmányozása után ifj. Szalay Károly kamarai ügyész nem emelt vádat Déri Jenő ellen és a Kamara ekkor az aradi királyi ügyészséghez tette át az iratokat, mert fenforogni látta a fegyelmi eljárás szükségességét. Az ügyészség indítványára helyezték azután vád alá a hátszegi ügyvédet és a fegyelmi bíróság előtt is Fikler Károly királyi ügyész vitte a vádat. Az ügyész

AZ ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 357
Szerkesztőség (csak éjjel használható)	
mellékállomás	— 151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— 151
Nyomda	— 151

írásbeli feddésre kérte ítélni a vádlott ügyvédet, aki azzal védekezett, hogy ő legfeljebb szépséghibát követett el, amennyiben nem a saját nevében tett Muresán ellen feljelentést, holott joga volt erre, mert ő is megkárosodott. Hivatkozott továbbá arra is, hogy őt csak anyagi károsodás érte ezekben az ügyekben.

A fegyelmi-bíróság figyelembe vette ezt a védekezést, különben is esetélyebb vétséget látott fennforogni a panaszolt esetben és ezzel az indokolással felmentette a vád alól Déri Jenő drt.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színházi műsor:

Kedd: *Bohémek*, opera. Az olasz operastaggione vendégjátéka. (C. bérletszünet.)

Szerda: *Fra Diavolo*, vig. opera. Az olasz operastaggione vendégjátéka. (A. bérletszünet.)

Csütörtök: *Rigoletto*, opera. Az olasz operastaggione vendégjátéka. (B. bérletszünet.)

Péntek: Délután: *Szentivánéji álom*, tündérvjáték. Este: Iglói diákok, operett. (Bemutató előadás. C. bérlet.)

Szombat: Iglói diákok, operett. (A. bérlet.)

* A szevillai borbély. Szegény Ferrarit és derék művészgárdáját igazán sajnáljuk, hogy Kolozsvárott kellemetlen szituációba kerültek, holott megérdemlik a legnagyobb támogatást, művészetük pedig a legfeltétlenebb dicsőretet. A szevillai borbélyt hűségesen Rosini hagyományaihoz adták elő. Igazi vig. operát láttunk, kedéllyel, humorral és hanggal. Jobb Figarót még nem élveztek Aradon ebben a szezonban, mint az a kedves, fürge talián, akinek hatalmas baritonja egészen betöltötte a színházat. A közönség állandó tetszése kísérte egész estén át, nemkülönben Bozilló és Bartoló személyesítői arattak nagy tetszést. Elsőrangú művészek, bámulatos szép basszus hangjukat nagy gyönyörűséggel hallgatta a közönség és velük szemben sem fukarkodott a tetszés jeleivel. Kevésbé tetszett a tenorista, a koloratur énekes hangja pedig kicsinek bizonyult a mi színpadunkon. Általában azonban a legnagyobb sikerről számolhatunk be és az olasz művészekre szívesen hívjuk fel a közönség érdeklődését. Az ének- és zenekar kifogástalanul aszisztált. H. G.

* Kitüntetett színész. A hivatalos lap vasárnapi száma jelenti, hogy a király Szentgyörgyi István színművésznek, a kolozsvári országos nemzeti színház örökös tagjának, a színművészet terén szerzett kiváló érdemi elismerésül a Ferenc József-rend lovagkeresztjét adományozta.

* Neogrády-tárlat Aradon. Neogrády Antal festményeiből rendez most gyűjteményes kiállítást Weisz László intím művészeti szalonja. Neogrády Antal tehetsége sokkal elismertebb; tudása sokkal kiforrottabb és egyénisége oly egészen kialakult, hogy nem kell magyarázni a magyar művészetben otthonos, jártas embernek. A természet gazdag szépségeiből elie-szt tájképeit, amelyekben mindig eleven életlűket, hangulatos genrépeit, kedves és őletes megfigyelésekkel telve, ismerik mindenhol és jól ismeri az aradi művészet-kedvelő közönség is. Gazdag és szép kiállítást lehetne rendezni azokból a Neogrády-képekből, amelyek aradi szalonok és uriszobák falán pompáznak. Nem első ízben jár most kollekción kiállítás Aradon a művész, de a mostani, második Neogrády kiállítás bizonyára ép úgy kedves alkalommal fog szolgálni arra, hogy Neogrády Antal magyaros, a rözsetűz barátságos lángjával melegítő képeiből szerzenek maguknak azok is, akinek még nincs,

azok is, akiknek már van képük Neográdytól. Kiállítás, amely holnap nyílik meg a nagy közönség számára, teljes erejében és frissességében bontakozik elénk az a tiszta hangulat, üde levegő, színpompás világ, amely Neogrády Antal eseteje alól kikerül. Sok látogatója és sok vásárlója lesz ennek a tárlatnak, amely minden tekintetben sikerültnek mondható.

* Tripolisz bemutatása Aradon. Csütörtökön délután lesz szoban Tripolisz Aradon és képekben. A szavak is, képek is Cholnoky Jenő dré, a kolozsvári egyetem tudós geográfusáé lesznek, ami azt jelenti, hogy a Kolosy-egyesület csütörtök délutáni előadása nemcsak mindenkit erősen érdekli, hanem szóban és képekben igen érdekes lesz. Tudás és ötlet ritka előadónál egyesül oly erővel, mint Cholnoky professzor-nál, aki most csütörtökön ötödikzár jön aradi híveikhez a tudás terjesztésére és a tátrai Bolyai-observatórium alapjának növelésére. Összes felolvasásainak tiszteletdíját ennek a tudományos intézetnek a létesítésére fordítja évek óta, ami bizony tekintélyes összeg volna akkor is, ha nem a saját munkájának volna az eredménye. Cholnoky csütörtöki előadására koronás jegyek előre válthatók ifju Klein Mór és Weisz Leó könyvkereskedésében. Ujjonnan belépő tagok az 1912-iki 4 koronás tagdíjért kapnak igazolványt az összes előadásokra.

* Albert Andor új szobrai. A Lengyel-féle butorkereskedés kirakutában Albert Andornak, az izmos tehetségű invenciózus aradi szobrásznak két legújabb, figyelemreméltó alkotása látható. Az egyik egy márványból való csoportot, amelyet a tornaegyesület részére vándordíjnak készített a művész. Tornázó dreszben álló, erőt lehelő fiatal bajnok zászlót tart, amelyet magyar diszruhás hölgy megkoszoruz. A másik gyermek-portrét. Szántay Lajos műpítész kis leányaé, akit igen eredeti, kedves formában, a bábu fölé hajló fővel reprodukált a szobrász. Mindakét munka finom kidolgozásával, jellemző erejével mély hatást kelt a nézők figyelmét, akik ma este nagy csoportokban gyönyörködtek Albert Andor új műveiben.

* Virágh László sikere. Szép sikerről számolnak be a fővárosi lapok a Rákosi Szidi színezőiskolájának szombati vizsgálódásáról kapcsolatba. A Király színházban megtartott előadásán a Madarász egyik dékánját Virágh László, Virágh Lajos főmérnök fia játszotta. Egyhanguan irnak a lapok a fiatal művésznövendék nagy komikai vénájáról és szép jövőt jósolnak a tehetséges növendéknek.

* Bohémek. A ma este bemutatkozott olasz operastaggione, a *Bohémekben* folytatja vendégjátékát. Puccini világhírű dalműve kitűnő előadásban fog színrekerülni, mert minden egyes szerepet a társulat legjobb erői játsszák. Két kis szerepben fellép Polgar és Vass, ezenkívül azonban az összes szerepeket az olasz énekesek játsszák.

— Színházból a kabaréba. Az aradi színtársulat volt karmestere, Csányi Mátyás, akinek hirtelen való távozását a pécsi színháztól ószintén sajnálták, amíg rendbe jön szerződése a m. kir. operánál, elsőrendű művészi erőkből álló kabaré társulatához szerződött, mely december 4-étől 16-ig a kaposvári új szálloda nagytermében fog játszani. Közreműködnek: Horváth Kálmán, a Király-színház volt művésze, Gyöngyi Izsó, az országos hírvé-komikus, H. Bárdos Mariska, vigjátéki szubrett, disouse, Gyöngyi Jolán, a Városligeti Színház primadonnája, Béli Nusi kabaréénekesnő, Lévai Palika szubrett, Csányi Mátyás karnagy, zongoraművész. Konferálni Horváth Kálmán és Gyöngyi Izsó fognak.

* Ünnepnapi előadások. Pénteken kétszer játszik a színtársulat. Délután Shakespeare klaszszikus alkotását, a Szentivánéji álomot mutatják be a jórészt középiskolai tanulmányból álló haligatóságnak, este pedig az Iglói diákok című operett kerül színre.

* A brüsszeli vonós négyes. Most pénteken, december 8-án lesz a világhírű „Brüsszeli vonós négyes” egyetlen hangversenye, melynek műsora Dvorák, Grieg és Beethoven legszebb

szerezvényeiből van összeállítva. Kérjük az előjegyzett jegyeket szerdáiig átvenni, mert ellenesetben kénytelenek leszünk a tömeges kereslet folytán másnak átadni. Ifj. Klein Mór könyvkereskedése.

* A meggyilkolt zálogháztulajdonos. (Az Apolló nagy szenzációja.) A kinematográfia a napi események közül eddig leginkább az ünnepeket s egyszerű azokat az eseményeket örökítette meg, amelyekről jó előre tudtak az emberek. Most aztán egy véres eseményt visz az Apolló színház nagy slágere a közönség elé. A zálogháztulajdonos meggyilkolásának minden borzalmasságát s a gyilkos kinyomozásának izgalmát jeleneteit maguk előtt látjuk a vászontápon. Szinte páratlanul áll ez a drámai kép a hasonló zsánerű detektívdrámák között. Annyi újat és eredetit produkál egy a csellek-mény beállításában, mint a technikai kivitelben, hogy bátran a kinematográfia diadalának nevezhetjük. A szenzációs képet csak még kedden mutatja be az Apolló érdekfeszítő műsor keretében. 177

* Az aranyöv. (Dráma a kaliforniai aranyásók életéből. Az Uránia bemutatója.) A leg-szenzációsabb mozgóképnyképet mutatja be kedden az Uránia színház, melynek meséjét a következőkben ismertetjük. Kalifornia dus aranymezőit a múlt század közepén nemcsak a verejtékes munkával gyűjű kincskeresők, hanem nagyon sok kalandor is lepte el, akik rablással akartak a anyhoz jutni. Az Uránia képe egy kalandor testvérpárról szól. Egy szorgalmas aranyásó egy forró nyári napon betér egy házba, amely a testvéreké. Ezek kilesik, mikor a kincskereső levelet ir feleségének és a levélből megtudják, hogy bőrvében hordja a kincseket érő aranyat. A kapzsi emberek megtámadják a kincsesöt, aranyat elszedik, őt magát guzba kötve egy sötét pincébe rejtik. Ezalatt hiába vár a több mériföldnyire lakó asszony hirádsát férjétől. Nyugtalanul megy hűséges kutyája kíséretében a ferj keresésére. A házban letagadják, hogy valaha is látták volna a férjet, a kutya szimatja azonban csalhatatlan és mikor az asszony látja, hogy gonosztevőkkel van dolga az egyiket lelövi, a másikat pedig a kutya teszi ártalmatlanná és így sikerül kiszabadítani a válságos helyzetbe jutott aranyásót. 175

* A színházlátogató közönség figyelmébe. A „Fehér Kereszt” kávéházban fővárosi módra színház után Buffet-színházi vacsora. Naponta elsőrangú cigányzene. 5757

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Agoston Péter dr. előadása. A Társadalomtudományi Társulat és a Szabadgondolkodók aradi egyesülete e hó 8-án megtartandó felolvasásán Agoston Péter dr. nagyváradi jogakadémiai tanár a „militárizmusról” fog beszélni. Ma, midőn nálunk is igen sok szó esik erről a témáról, nagy érdeklődés előzi meg a kiváló szociológus és jogtudós e felolvasását, mely ha általánosságban is tárgyalja a mai társadalmi és politikai élet eme problémáját, aktualitásánál fogva mindenesetre nagy érdeklődésre tarthat számot.

(*) Az első ebéd. A ségai községi iskola tanító-testülete által létesített ingyen-konyha ma adta az intézet szegénysorsu növendékeinek az első ebédet. Mintegy nyolcvan gyermek, nagyjából cigányok és oláhok vettek részt az első ebéden, amelyen az ingyen-konyha vezetője, Szántó Lajos igazgató-tanító, továbbá Szántó Lajosné és Mohos Agoston testületi tagok gyakoroltak felügyeletet. Tekintve, hogy a nemes célt szolgáló ségai ingyen-konyhának nem áll rendelkezésére megfelelő összeg, az ebédeket, mint minden esztendőben, a közönség jótékonyága révén juttatja az elhagyott, éhezni gyermekeknek. A tanító-testület ívetet bocsajt ki s ezen az uton is fölkeri a közönséget, hogy adományaival tegye lehetővé az ingyen-ebédek állandósítását. Ugy pénzzel, mint más — élelmények: liszt, burgonya, hüvelyesek stb. — szíves adományokat a ségai községi iskola ingyen konyhájának címére küldjék a jótékony emberbarátok.

'A komposzesszor titka.— *Hogy készült a Sellyey utja?* —— *Az Aradi Közlöny tudósítójától.* —

Arad, december 4

A képviselőház a kereskedelmi költségvetést tárgyalja. Főként az utakról van szó: a vasutról és más utakról. A szónokok hangoztatják, hogy az utépítés, az utügy mennyire elhanyagolt állapotban van és dicsérik a jó ut fontosságát és hasznát. A dicséretben különben csak *Beöthy László* kereskedelmi miniszter példáját követték, aki a közelmúltban annak a küldöttségnek, amely mandátumot ajánlott föl neki, nagyon dicsérte a jó utat. Idézte is boldogult édesapjának, Bihar híres alispánjának ezt a mondását:

— Magyarországon senki sem tesz több jót, mint az, aki az országnak jó utakat csinál.

A jó ut iránt való nagy tiszteletét a miniszter tehát még az apjától örökölte. Az bizonyos, hogy éppen Biharban bőséges alkalom nyílt mindig a jó és a rossz ut összehasonlítására.

Tisztújításra készültek Váradon. *Beöthy Andor* alispán akkor a vármegye déli részén járt, a hol gyalázatos utak voltak. Leghíresebb volt a remetei gát, mely Békésmegyéből Sarkadra visz. Az egyik oldalon a feneketlen sárba mázrás köveket dobáltak be, melyeket elfelejtettek összetörni, a másik oldala pedig csak akkor volt járható, ha az eső egészen felhigította a vendégmarasztó sarrat. Ezen a hajmeresztő úton ért utól az alispán egy jámbor komposzesszort, akinek gebéi gőzölögve igyekeztek a megfeneklett batárt a kátyúból kivontatni.

— Hová, háová, bátyám? — kérdezte *Beöthy Andor*, akinek hintájába őt ló volt fogva.

— Váradra a restaurációra, — volt a válasz.

— Szegény tatár, — sajnálkozott magában az alispán, — ha ilyen marad az idő, ebben az életben el nem jutsz.

Késő este érkezett az alispán Váradra és a mikor benézett az Apolló nagyvendéglőbe, ahol javában folyt a korteskedés, az egyik asztalnál megpillantotta a remetei komposzesszort. Előtte a vacsora maradványa s több üres butéllia.

— Ejnye bátyám, szólott hozzá csodálkozva, — nem találkoztunk mi ma reggel a remetei gáton?

— Biz igen!

— Hogy lehetséges az, hogy engem el tudott hagyni?

— Hát csak úgy, uramöcsém, hogy nem sokáig kellett még kinlódni szegény lovaimnak. Tudok ott egy dülöt, melyre a mikor fölkapunk, poroszkálva értünk be Váradra.

— Kedves bátyám, nagy szivességet tesz velem, ha megmondja, hol van az a dülöt. Nagyon sokat járok arra felé.

— Már azt a bolondot nem teszem, hogy eláruljam, mert akkor igazán elmondhatom: hogy Isten hozzád, világ.

— De mért nem, kedves atyámfia?

— Mert ha megmondom, a vármegye még meg találja csináltatni, akkor azután: ámen, — hangzott a válasz.

Sellyey Sándorról, a közelmúltban elhunyt nyugalmazott kuriai tanácselnökről szól a másik történet. Kénytelenségből hivatalt viselt a Bach-korszakban a szegénysorsu egykori pataki diák. Bem apó egyik legvittebb honvédőhadnagya. Az alkotmány felpirkadásakor, 1860-ban kimondottára a közvélemény, hogy meghalt s az egykori hős szabadságharcos kenyér nélkül maradt. Amikor azután Biharország urai a szalontai főszolgabíró elhalálózása folytán választásra újra összegyűltek és arról tanácskoztak, hogy ki lenne legalkalmasabb ember, aki a rakoncátlan, nyakas

népet féken tartsa, *Tisza Kálmán Sellyeyt* ajánlotta.

— Nem kell! *Bach-husár* volt! — zúgták feléje.

— Már pedig kemény legény kell oda, — mondta az ellenzék vezére. — *Sellyeyt* pedig vasmarku embernek ismerem.

Egyhanguan meg is választották *Sellyeyt*, aki megígérte, hogy rendet csinál. Legelhanyagoltabb utja, mellyel csak a remetei gát vehette föl a versenyt a vármegyének a *nagyszalonta-tenkei* volt. Valóságos két árok közé szorított sártenger. Az új főszolgabíró minden faluban kidoboltatta, hogy a töltésre csak tiszta, rostált kavicsot hordjanak. Amikor azután a csendbiztossal és a pandurokkal elment, hogy meggyőződjenek, megfogadták-e parancsolatát, fölháborodva tapasztalta, hogy a régi slendriánság járja. A községi elüljáróságok a legközelebbi gyagybányában rakták meg szekereiket s hordták a töltésre.

— Melyik községé ezek a kopkák? — kérdezte *Sellyey*.

— A *tulkaiaké*, mondották az elüljárók.

A főszolgabíró mindjárt ott a rossz uton *huszonötöt vágatott a vétkes elüljárókra* s a többi községek ryakra-főre hordták ennek hírére az uttestre a rostált kavicsot. A kitűnő országutat ma is *Sellyey utjának* hívja a nép.

A gyáros kedvese.— *Szélhámos házaspár.* —

Fővárosi tudósítónktól.

Budapest, december 4.

A teljes erkölcsi züllés megdöbbentő képét tárja előnk az a följelentés, amelyet egy budapesti fémáru-gyáros tett a főkapitányságon. Följelentette az ügynökét, hogy az hatvan ezer koronát eleikkasztott tőle, azután megszökött. A sikkasztásban bűnrészes volt az ügynök felesége is, aki ellen a gyáros nem tesz panaszt.

Följelentésében a gyáros a következőképp írja le az érdekes, de részleteiben förtelmes regényt:

Három évvel ezelőtt a szolgálatomba lépett *Sch. Adolf* huszonhat éves ügynök. Pontos, rendes tisztviselőm volt, aki ügyességével és használhatóságával csakhamar nélkülözhetlenné lett. Sokat kerestem nálam, uri módon megélhetett volna.

Egy évvel ezelőtt az ügynök fölkeresett az irodámban.

— Főnök ur, — mondotta — azzal a kérelemmel jöttem, hogy alkalmazza a feleségemet az irodában. Kitűnő gépirónő, perfektül stenografál, intelligens asszony, aki a kereskedelmi levelezésben is jártas.

Nem tagadhattam meg legügyesebb alkalmazottam kérését, meg azután szükségem is volt ilyen hivatalnoknőre, alkalmaztam tehát az ügynököm feleségét.

Az asszony szorgalmas volt, a legpontosabban végezte a dolgát.

Egy napon a férj panaszszal jött hozzám:

— Kérem, a feleségem erről panaszkodik, hogy a nagy irodában nem tud megmaradni. Moleasztálják, udvarolnak neki, szerelmi ajánlatokkal üldözik. Tessék valahol másutt elhelyezni, ahol nem bánthatja senki.

Másutt ilyen hely nem volt, mint a szobából nyíló kis szoba, ahol egy fiatalember a magánlevelezésemet és titkári teendőket végzett. Hirtelen az az ötletem támadt, hogy az ügynököm feleségével intéztetem ezeket a dolgokat.

Másnap az asszony elfoglalta új helyét és ettől kezdve minden nap találkoztunk.

Nagyon szép asszony volt *Sch. né* és in-

telligens. Sokszor tapasztaltam ezt, mert hiszen munkaköre olyan volt, hogy egész nap vele foglalkoztam, mellettem dolgozott. Lassan megszoktam az új helyzetet, de nem vettem észre a veszedelmet, amely fenyegetett. Az okos asszony úgy intézte a dolgát, hogy egy napon beleestem a hálójába.

Mindig vigyáztam arra, hogy hivatalnoknőmet távol tartsam magamtól, mert nincs veszedelmesebb helyzet, mint ha a főnöknek viszonya van valamelyik női alkalmazottjával. És most minden óvatosságom dacára az ügynököm feleségének a szeretője lettem. Hónapok múltak el, a viszony folyton tartott, amikor különös jelenségek mutatkoztak. Az asszony elkezdett aggódalmaskodni:

— A férjem rettenetesen féltékeny. Gyánakvó természetű. Attól félek, hogy fölfedezi a viszonyunkat.

Többször tett ilyen kijelentést, nyilván azzal a szándékkal, hogy megijedjek. De ugyanakkor észrevettem, hogy az ügynök hanyagabb lett, hetekig nem dolgozott. Pénzbeszédessel is megbiztam, amíg azelőtt pontosan elszámolt, most ezt sem tette meg.

Figyelni kezdtem és rájöttem, hogy *Sch. apróbb* tételeket elsikkasztott. Magam sem tudom, hogyan, hirtelen furcsa gondolatom támadt. Magamhoz kértem *Bocskay Miklós* nyugalmazott rendőrfogalmazót, akinek magánkutató irodája van és elmondottam neki mindent, a viszonytól kezdve a sikkasztás fölfedezéséig és megbiztam azzal, hogy nyomozza ki, vajon a férj és feleség nem szövetkeztek-e a kifosztásomra.

A magánkutató két heti nyomozás után megjelent nálam és megdöbbentő leleplezést tett.

— Uram, önt az ügynöké alaposan befonta. Óriási manőver volt az, amelylyel önt valósággal kifosztották. *Sch.* a feleségét csak azért hozta be az irodába, hogy önnek alkalma legyen vele viszonyt kezdeni. A férj tudott mindenről, még azt is tudta, hogy mikor kezdődött a viszony. Ezt a helyzetet azután arra használta föl, hogy öntől hatvanöt ezer koronát elsikkasszon.

És a magánkutató tételről-tételre felsorolta az ügynök sikkasztásait. Az első dolgom volt, hogy a helyzetet föltárjam az asszony előtt.

Az asszony minden meglepetés nélkül hallgatta végig a leleplezésemet. Amikor befejeztem, ezzel a kérdéssel fordult hozzám:

— És most mit szándékozik tenni?

— Följelentem az urát!

— Azt nem teszi meg!

— Hogyan?

— Mert egy szép asszony szerelme megéri azt a pénzt!

Ezzel eltávozott és azóta a házaspárnak nyoma veszett.

MULATSÁGOK.

(=) Tea-zsur baba tombolával. A Polgári Jótékony nőegylet tegnapi tea-zsurja, ha szabad ezt a közhelyet használni s ha ez egyáltalán lehetséges, az eddigieknél is sokkal jobban sikerült. Randkívül előkelő közönség töltötte meg a Központi szálló éttermét s a báltermet s a szolgálatszemet egész hat óráig szolgálta fel folytonosan a teát az asztalokhoz. Hat óra-
kor kezdették meg a baba-tombolát. Az urnák körül valóságos tolongás támadt s néhány perc múlva már az összes sorsjegyek elkelték, az urnák ki voltak fosztva. Alig volt a teremben valaki néhány perc múlva, aki ne hordozott volna egy-egy bájosan föltöltötött csinos kis babát a karjában. Fél nyolc volt már, midőn az ugy erkölcsi, mint anyagi tekintetben eredmé-

nyes tea-délután véget ér. A tea-zsur, amely az idei szezonban az első volt, ismét gyarapította a Polgári Jótékony Nőegylet áldozatkész vezetősége nagy és értékes sikereinek számát.

HIREK.

— A király egészsége. Bécsből jelentik: Őfelsége szombaton könnyű indiszpozícióban szenvedett, melyet a több hét óta először történt kikocsikázása napján uralkodó rossz idő idézett elő. Őfelsége könnyű náthát és köhögést kapott, amely december másodikán a felség éjjeli nyugalma is valamelyest megzavarta. Mindazáltal őfelsége tegnap Schönbrunnból ismét bekocsizott a Hofburgba, ahol az új biborosok süvegfeltételi ünnepén vett részt. A mintegy másfél óra hosszát tartó ünnep folyamán őfelsége a fáradtság legcsekélyebb jelét sem mutatta. Este résztvett a biborosi lakomán, amelyet a schönbrunni kastélyban adtak és a legjobb kedvben mintegy fél óra hosszát csercet tartott. Az elmúlt éjszakát őfelsége teljesen zavartalanul töltötte. A hurut nyomai teljesen eltűntek. A felség ma elvégezte terjedelmes munkaprogramját. Reggel résztvett a kastély kápolnájában mondott misén, majd magánkihallgatáson fogadta *Károly István* királyi herceget, azután pedig több főméltóság, a többi között *Georgi* landwehrminiszter és *Tisljar* esendőségi felügyelő jelentéseit fogadta. Az uralkodó ezután *Skerlecz* báró miniszteri tanácsos és *Schiesl* lovag kabinetirodai igazgató jelentéseit hallgatta meg.

— A trónörökös Pusztaszerezen. Szegedről táviratozzák: *Ferenc Ferdinánd* trónörökös ma reggel Pallavicini Sándor örgróf meghívására vadászatra Pusztaszerre érkezett. A vonat délelőtt félkilenc órakor érkezett Kistelekre, innen a vendégek kocsiukon a sövényházai kastélyba hajtottak, ahol reggelizésre terítve volt. Félórával később az egész társaság Ujmajorba gyalogolt, itt kezdődött meg a vadászat, mely két napig tart.

— Aerenthal külügyminiszter helyzete. Bécsből jelentik, hogy *Aerenthal* gróf külügyminiszter és a király között az érintkezés tisztán csak a hivatalos ügyek intézésére szorítkozik. *Aerenthal* gróf és a trónörökös közti viszony pedig a legkedvezőtlenebb. A külügyminiszter visszavonulásáról szóló hírek nem voltak alapítalak és hogy elbocsátása még nem következett be annak egyedüli oka az, hogy még nem találtak alkalmas utódot, mert *Pallavicini* konstantinápolyi nagykövet jelölése illetékes helyen nem talált visszhangra, *Mensdorff-Pouilly* londoni nagykövet nem reflektál az állásra. *Burián* István báró közös pénzügyminisztert emlegetik leginkább, külügyminiszterként.

— Kuriai bírók. Budapestről jelentik: A király *Márkus Dezső* dr. és *Haupt Albin* budapesti ítélőtáblai bírókat a királyi Kuriához számfeletti bírókká nevezte ki.

— A debreceni egyetem teljes lesz. Debrecenből jelentik: Élénk izgatottsággal tárgyalják a városban az egyetem felállításáról szóló törvényjavaslatot és a lakosság sehogyan sincs megelégedve azzal, hogy a kormány az orvosi fakultás nélkül akarja létesíteni a debreceni egyetemet. Értekezletet is tartottak ez ügyben, melyben elhatározták, hogy felvilágosítással fordulnak a kormányhoz. Nagy megnyugvást keltett tehát *Bakonyi Samu* ma délutáni távirata, melyben közli a debreceniekkel, hogy a kormány az orvosi fakultást abban a pillanatban felállítja, midőn a város által kilátásba helyezett 600 ágyas kórház létesül.

— Kétszáznyolcvanezer koronás váltócsalás. Budapestről jelentik: Az itteni rendőrség egy igen nagyszabású szennécsalás váltócsalás ügyben folytat nyomozást. A nyomozást a legnagyobb titoktartásban folytatják, úgy, hogy az ügy részleteiről csak nagyon kevés szivárgott ki. Néhány nappal ezelőtt egy fiatalember megjelent a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank főpénztáránál és leszámítottatott egy előkelő fővárosi cég részére — melynek nevét azonban a rendőrség titokban tartja — váltókat 280.000 korona erejéig. Miután a váltók az aláírások és a többi követelmények teljesen megfeleltek az előírásnak a főpénztáros gyanu nélkül kifizette a nagy összeget és csak ma délután jöttek rá — miután a céget időközben értesítették — hogy furfangos csalásnak esett áldozatul a bank. A rendőrség a délutáni órák óta nagy apparátussal lázasan kutat a tett elkövetője után, azonban eddig annak még nyoma sincs.

— A szolnoki mandátum. Szolnokról jelentik, hogy *Visontai Soma* országgyűlési képviselővé való jelölését nem fogadta el. Az ellenzék *Sipos Orbán* volt alispánt jelölte.

— Izgalmas vadászkaland. Iglóról jelentik: A szepesmegyei Szolnokon *Keglevits Gyula* gróf, *Széchenyi Viktor* gróf, *Raviczky Tibor* és *Prónay Mihály* Nógrádmegye főispánja medvevadászatot rendeztek. Vadászat közben egy medve megtámadta az egyik hajtót, kinek *Prónay*, *Széchenyi* és *Raviczky* azonnal segítségére siettek. A megsebzett medve erre *Széchenyire* rontott, a gróf azonban nem vesztette el lélekjelenlétét álkapason lötte a medvét és félreugrott. A fenevad erre *Raviczkyre* vetette magát és meg is sebesítette. A végső pillanatban *Prónay* újra használta fegyverét és szerencsésen fejen találta a medvét, mire az erejét vesztette és nemsokára kiadta párját.

— Olaszország flottája az aegai tengeren. A bécsi *Reichspost* londoni jelentése szerint az olasz kormány körsürgöny útján notifikálta azt az elhatározását, hogy a körülmények által kényszerítve a harcot nem afrikai területre is kiterjeszti.

— Megnyílik a főziskola. Az Aradi Közlöny vasárnapi számában, az összes udvariassági szabályok betartásával, azt a vádat emeltük az aradi urileányok ellen, hogy miadent fontosabbnak tartanak, mint a főzés tudományát, amelynek hiánya pedig gyakran megrontja a házasság kellemes harmóniáját. Megirtuk, hogy az Aradon szervezendő főzótanfolyamot nem lehetett rendezni időben megnyitni, mert kellő számban nem jelentkeztek tanulni vágyó urileányok. Az aradi kisasszonyok csattanós választ adtak erre a megrovásra. Nem engedték, hogy a tanfolyamot rendező *Szeréna nőképző-egyesület* vezetősége, ha más városban sikerrel indítja meg a főzés tanítása iránt való mozgalmát, némi gunnyal mondogassa: „Arad urileányainak nem volt fontos, hogy a konyhaművészetet elsajátítsák”. — Ezt nem tűrték Arad jövőendő urileányai. Nehogy megessen az a hallatlan blamázs, hogy Aradon nem lehetett megnyitni a tanfolyamot, tehát vasárnap és hétfőn kielégítő számban gyorsan jelentkeztek a most itt tartózkodó miskolci *Nikolits Szeréna* urnőnél. Így aztán, elkésve bár, de szerdán mégis megalakul a főzótanfolyam. Valószínű, hogy a megnyitás után még többen jelentik belépésüket, ha meggyőződnek valóban fontos hivatásáról és a házasságban ugyszólván nélkülözhetlen praktikus értékéről.

— Volt-e Tisza Kálmán negyvennyolcas honvéd? A negyvennyolcas idők legendáival, főleg *Görgey* Arthur szereplésével most foglalkozik a történetírás. Most kutatják fel a nagy idők apró eseményeinek adatait, okmányait, hogy hitelesen állapítsa meg a történelmi kritika: mi történt 1848. és 1849-ben. Ebbe az adatgyűjtésbe most *Tisza István* gróf is hoz egy igen érdekes és becses momentumot a szabadságharc idejéből. A *Magyar Figyelő* tegnapi számában a következő apróságban ír arról, hogy volt-e Tisza Kálmán honvéd és mikor tervezte *Görgey* a fegyverletételt: „*Atyám* 1848. december havában töltötte be tizennyolcadik évét — írja *Tisza István*. — Fiatalkora és gyenge szervezete miatt szülei nem engedték, hogy a honvédségbe lépjen. Mint nemzetőr és mint miniszteri hivatalnok (már akkor jogvégezett volt) szolgálta ugyan a nemzeti ügyet, de ez tettvagyát nem elégitette ki a szabadságharc egész tartama alatt ostromolta kérésével szüleit, hogy a harcotra engedjék. Végre 1849. augusztus elején beleegyeztek, hogy valamelyik huszárezredbe lépjen. Ekkor azonban híre terjedt a debreceni osatában és megtudták *Geszten*, hogy *Görgey* serege a szomszédos Nagyszalontán vonul keresztül. Nagyapám kérésére a család egyik *Geszten* időző barátja, aki *Görgey*vel is közelebbi ismeretségben volt (nevét legnagyobb sajnálatomra elfeledtem), felkereste őt Szalontán és megkérdezte tőle, mit tanácsol: érdemes-e még a honvédseregbe beállani?”

Görgey ezt válaszolta:

— „Várjon a fiu néhány napig. Ha egyesülni tudok *Dembinszky*vel, akkor jöjjen, mert akkor megverhetem az osztrák sereget és nincs minden elveszve. Ha azonban *Dembinszky* megvereti magát, mielőtt elérhetném, akkor leteszem a fegyvert”.

Magától atyámtól hallottam ezt a történetet, amely kétségtelenül bizonyítja, hogy *Görgey* már Aradra, érkezése előtt el volt a fegyverletételre határozva, ha *Dembinszky* seregével nem egyesülhet és nem csinált titkot belőle.

— Eljegyzés. *Órs* Rázsó pankotai gyógyszerész vasárnap tartotta eljegyzését, *Stein* Zeigmond magyarádi kereskedő kedves leányával, *Pirikével*.

— A beteg ember öngyilkossága. Budapestről jelenti, egy könyvomatossági híradása révén tudósítónk: A Nagymező utcai Minta szállóban megezállt szombaton este egy idegen, akit vasárnap délelőtt holtan találtak szobájában. Az ágy vasára volt akasztva és szájába török-kendő volt gyömöszölve. Megállapították, hogy a halott *Ujhelyi* Jakab miskolci lakos. *Ujhelyi* Jakabnak, aki negyvenhárom esztendő, családos ember, vendéglője volt Miskolcon, amelyet december elején eladott. Már tizenhárom év óta hátgerincsorvadásban szenvedett és sógora, az aradi kórház főorvosa, évekkor ezelőtt megmondta neki, hogy gyógyíthatatlan a baja. Pénteken este a gyorsvonattal Budapestre utazott. A budapesti pályaudvaron a bátyja, *Ujhelyi* Adolf agteleki-utcai kávévárta. Szombaton fölkerestek egy orvostanárt és úgy látszik, ennek a véleménye annyira elkeserítette a beteg embert, hogy halálra szánta magát. Szombaton még táviratot küldött a feleségének, akit arról értesített, hogy jó helyen van és hogy levélben fog bővebb értesítést küldeni. A szerencsétlen asszony még nem kapott hírt a budapesti rendőrségtől férje öngyilkosságáról.

— Értesítés. Az orth. izr. hitközség elnöksége értesíti az összes hitsorsosokat, hogy modern gázfűtéssel felszerelt rituális fürdők (miquo) a közhasználatnak átadottak. — Fürdeni — előzetes bejelentés nélkül is — bármikor lehet. Fürdőjegyek a helyszínen lakó fürdőgondnokaál váltóhatók.

— Vidéki hírlapírás. Schröder Béla volt aradi hírlapíró szerkesztésében Mohácsi Hírlap cím alatt új politikai időközi lap indult meg Mohácson. A hetenként kétszer megjelenő és kitűnően szerkesztett lap a mohácsi függetlenségi és 48-as párt hivatalos organuma.

— Merénylet egy tanítónő ellen. A bácstóvárosi görögkeleti szerb hitközség elnöke, Kilulinov Szima és a szerb iskola tanítónője, Brkics Amália nem a legjobb viszonyban vannak egymással. Az elnök azért haragszik a tanítónőre, mert ez följelentette egyházi főhatóságánál valami rendetlenség miatt. Amióta ez a följelentés megtörtént, az elnök állandóan a bosszú gondolatával foglalkozott. Meg akarta magát bosszulni a szegény tanítónőn, aki özvegy édesanyjával lakik. Kilulinov tudta, hogy férfiember nincs a háznál s ezért részegen benyitott a tanítónő lakására s ott illetlenkedni, gorbáskodni kezdett, majd botját is ráemelte a tanítónőre, hogy megüsse. A tanítónő hetvenéves anyja ekkor közbevetette magát, elébe állt az elnöknek s nem engedte, hogy hozzáérjen a leányához. A részeg ember azonban mellbelökte a matrónát, úgy, hogy az összeesett. Mikor Brkicsné nagynehezen föltápáskodott, az elnök újból mellbevágta. Az öreg asszony végigvágódott a téglapadlón. Mikor dolgát így elvégezte, Kilulinov egy nagyot káromkodott s aztán eltávozott. Kilulinovot följelentették a járásbírósnál.

— Halálos karambol a belgrádi vasuti állomáson. Belgrádból jelentik: Tegnap este hét óra ötven perckor a budapesti személyvonat összeütközött egy szerb tehervonattal, amelyet az állomáson toltak. Egy Winterstein nevű utas, a nála talált irások szerint bécsi kereskedő, meghalt. A váltóőr, aki annál a váltónál teljesített szolgálatot, amelynél a szerencsétlenség történt, az összeütközés után eltűnt örökhelyéről. Ma délelőtt Péter király megszemlélte a szerencsétlenség helyét. A pályát ismét szabaddá tették. A vasuti összeütközés ügyében a magyar királyi államvasutak igazgatóságának bizottsága érkezik Budapestről Belgrádba, hogy a vizsgálatot a szerb vasuti bizottsággal együtt megindítsa. A bécsi kereskedő meghalt, egy másik utas, Müller belgrádi magánhivatalnok súlyosan megsebesült, ezenkívül két utas és öt vasuti alkalmazott megsebesült. Az összeütközés folytán öt kocsi elpusztult. A vizsgálatot megindították.

— Lóth és a pap a kabarében. Csütörtökön este szabadkai színészek kabaréjára mentek át Kaloosára. Kabaré Kaloosán... Ez a két szó sehogysa illik egymás mellé. Ott, ahol minden második ember pap, vakmerőség profán kabarét rendezni. De hát mégis rendeztek. Valami kaloosai egyesületen erőt vett a forradalmi láz s csak azért is kabarét rendezett. A Kaloosára menő művészársaság persze iparkodott megválogatni a műsorát. Csupa ártatlan, szelid dolgot mondott el. Ezért esett a választás az öreg Lóthra, akinek történetén eddig még a legvallásérköösebb családapák sem háborodtak fel. Az egyik színész belekezd a danába s énekel. A nézők között volt egy pap is, aki dacára a pápai rendeleteknek s szigorú püspöki parancsoknak, elmerészkedett egy kabaré előadásra, ahol kacér nőszenélyek a vádlijukat mutogatják. Minden rendbe lett volna, a tisztelendő ur kitűnően mulatott, Kovács Lili táncánál sem sütötte le a szemét, de a Lóth kuplé

megzavarta a mulatságot. Itt Ábrahám prófétáról csak per „tata” beszél a szerző. A jámbor pap ezt nem tűrhette s felkiáltott:

— Pfu, ezt nem nézem tovább — s kiszaladt.

A színész, aki Lóthot énekelte, a megbotránkozás kitörésénél ép ezt énekelte:

— Csak menj, csak menj és hátra ne tekints...

A publikum vele énekelte a refrént.

— Köszönetnyilvánítás. Az orth. izr. hitközség előjárósága halás köszönetét tolmácsolja Schäffer Vilmos, Vas Ignác dr. és Weiszberger Marcell uraknak, kik voltak kegyesek Weiszberger Lipót hitk. tagunk elhunytja alkalmából koszoru megváltás címén miqonok óljaira 20-20 koronát nemes szívvvel adományozni.

— Értesítés. A fényképkedvelő nagyközönséget értesítjük, hogy a Kossak-féle előkelő fényiroda Kossakné és Szigeti cég alatt új és szakszerű vezetés alá jutott, hol — mint az irda kirakataiban is látható — gyönyörű élethű portraik képek készülnek. Különösen megemlítjük, hogy az új fényiroda legfőbb törekvése, hogy minden kivitelű képein a legmodernebb művészi irányt tartja szem előtt a hasonlatosság és élethűség megtartása mellett, mivel csak az ilyen kép őszinte és ezzel az eddigi erőltetett mindenáron szépített és kisimitott arcvonások helyett, egy új és élethű irányzatot vél teljesíteni, mely mindamelllett a művészi igényeknek is megfelel. A közelgő karácsonyi és újévi ünnepek alkalmából legkellemesebb meglepetés hozzánk tartozóinkról egy jó emlékkép, e célból melegen ajánljuk a nagyközönség pártfogásába e modernül berendezett új vállalkozást, hol speciális gyermekképek is művészi kivitelben készülnek, nemkülönben gyári és ipari felvételek.

— Születések, halálozások és házasságok. Az aradi anyakönyvi hivatalban folyó hó 4-én a következő születéseket, halálozásokat és házasságokat jelentették be: Született: Berger Isidor kereskedőnek Paula nevű leánya. Keil Miklós borbélynak Mária nevű leánya. Serdineantin Miklós lakatosnak Mária nevű leánya. Weicholt János mézesbábosnak Margit nevű leánya. Meghalt: Töröcsik Máté 25 éves villanyszerelő. Ingvin Stefánia 1 éves leány. Házasságot kötött: Korosog Dániel lakatos Bogotán Máriával. Kurilla János vasuti őr Ökrös Máriával. Dobra János fékező Szuhanek Máriával. Poleretzki Dániel műszerész Halász Margittal. Kvozdovits József asztalos Pölyhi Juliannával.

— Fűtési idény közeledtével ajánlok a n. é. közönségnek elsőrendű porosz szalon kőszinet, légszusz-koksztot és aprított száraz tüzfát házhoz szállítva. Altman Ede Wesselényi-utca és Kis Ernő-utca sarok. Telefon 46. 4526

— Szabadság téri tündérhe'ység. A tegnapi napon nyílt meg az a szemképrátatón varázslatos karácsonyi tárlat, melyet Fischer Simon Nagyaruháza rendezte a Szabadság-téren. De már tegnap és tegnapelőtt is számos kíváncsi fordult meg az áruház ünnepélyes színezetű helyiségében és mindenkint ámulatba ejtett úgy a pazar belső berendezés, mint a kirakatok nagyszerű pompája. Való tény, hogy ezuttal Fischer Simon Nagyaruháza valósággal tultett önmagán, mert még sohasem láttuk ott az ujdonságok annyi tömegét, mint az idén. Az Áruház büszke önérettel láthatja vendégül Arad város és a környék vásárló közönséget. 5853

— Köszönetnyilvánítás. Weiszberger Lipót ravatalára szánt koszorumeqváltása fejében Weitzer Jakabné (Almásreges) 10 koronát adományozott a népkönyháának. Ezen kegyeletes adományért ezuton nyilvánítja köszönetét az elnökség.

— Mindennemű husfűstölést elvállal Szarvasi házi kenyérsütőde Daák Ferenc-utca 18., hol állandóan friss (nem krumplis) kenyér házszállítva is kapható. 5854

— Nagy háboru-ságot okozna a családban az, ha szeretetteinknek venni szándékolt karácsonyi és újévi ajándékot nem Hirsch Jenő óras és ékszerésznél (Forrai- és Rákózi-utca sarkán) szerezne be, mert csakis ott kaphatók a lezizlésebb arany és ékszerárgyak legolcsóbban! Próbálja meg — nem bánja meg.

— Olvasóink szives figyelmébe ajánljuk Novák Rudolf fogműtermét Arad Szabadságtér 5-6 szám alatt, dr. Kronstein-ház.

— Esperantó nyelvtanok és szótárak Kerpelnél. 5419

— 60 kötet könyvet havi 1 K. 40 f.-ért (Vidékre 2 korona 40 f.-ért) és 180 hangjegyet havi 2 K. 40 f.-ért ad kölcsönbe Kerpel Izso kölcsönző-intézete helyben és vidékre is. E cég vásárol egész könyvtárakat. 4871

— Francia likőrök legbiztosabb készítésére — házilag — a likőraroma 1 üveg 60 fillér Vojtek és Weisznál. 4510

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ A váltóhamisító iskolaigazgató. Holnap, kedden kezdik meg az aradi törvényszéken Szabó György volt mikelakai iskolaigazgató váltóhamisítási pörének tárgyalását. Szabó tudvalóvleg vagy harmincezer korona értékű hamis váltókat hozott forgalomba, ismert aradi urak nevében való visszaéléssel. A tárgyalást három napra tervezik, de valószínű, hogy már a második napon meghozzák az ítéletet.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Advent. Valamennyiben az erős tehetség poetikus hangja nyilatkozik meg. Sorra kerülnek.

M. P. Okos levele, amint mai lapunkból is látja, már nem aktuális. Ha időszzerű lett volna, szivesen közreadtuk volna.

M. N. Leghelyesebb, ha ahhoz a laphoz küldi be, amelyben megjelent. Mi ugyanis nem szoktunk más lapokban megjelent közleményekre reagálni.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— Milliók fizetésképtelenség. Dáváról jelentik: Steiner Ferenc dávai nagykereskedő fizetésképtelenségének ügyében mintegy hatvan hitelező ült össze és elhatározták, hogy 30 napi moratoriumot adnak. A nyers status alapján 1.560.000 korona passzívával 1.200.000 korona aktiva áll szemben. Steiner bukását a dávai hitelbank bukása okozta.

— A Dévai Hitelbank felszámolása. Dáváról jelentik: A fizetésképtelenné lett dávai hitelbank felszámolása nyugodtan folyik, amit nagyban elősegít a hitelezők nyugodt magatartása. A hitelezők követelésük felét megkapták, a másik részt pedig a felszámolás befejezése után fogják kézhez kapni. Az előterjesztések szerint a közpénzek leszámitásával a hitelezők követelésük 70%-át kapják meg, a megyei, árva és közpénzek teljesen megtérülnek.

Csak a
minőség

6661

révén lett
világhírű
a valódi

PALMA
kaucsuk-cipősarok

A hygienikus
Palmakaucsuk
ágybetét
minősége

elsőrangú

Uj üzlet! Uj üzlet!
Uj divatüzlet varrodával

egybekötte

Arad, Deák Ferenc-utca 8. sz.

Van szerencsénk a n. é. közönséget tisztelettel értesíteni, hogy a helybeli piacon szerzett bő ismeretségünk folytán egy divatárú üzletet női kosztüm és fehérnemű varrodával egybekötte nyitottunk. — Elvállalunk női kosztümök, pongyolák, bluzok, női fehérneműk, gyermekruhák gyors és pontos elkészítését. Nagy választék női angol kosztüm szövetekben. 5729

Maradék szövetek félárban.

Kiváló tisztelettel

Mészáros Testvérek.

URANIA

szegényképzőszék.

(Szerb Simcsay-utca 1. szám, Szabadtság-tér mellette.)

Ma kedden, 1911. december 5.

1. Lissabon. Látványosság. 2. Betörő macskák. Humoros. — 3. Dráma az expressz vonaton. — 4. Laci nyomoz. Mulatságos. — 5. Döntő bizonyítékok. Humoros. — 6. Arany öv. Dráma 2 felvonásban.

Előadások d. n. 1/2 órástól kezdve este 11 óráig

Aranyak: I. hely 1 kor., II. hely 80 fill., III. hely 60 fill., IV. hely 40 fill., V. hely 20 fill.

Utolsó előadás este 11 óráig.

A hölgyek kéretnek a nézőtérben kalap nélkül megjelenni.

Az előadások tartama 2 óra.

Az előadásra bármikor be lehet menni.

= Házipari tanfolyam. A földmívelési miniszter a gyulavarsándi állami iskolával kapcsolatosan, háziipari tanfolyamot szervezett, melynek vezetésével Saskeő József állami igazgató tanítót, gazdaköri elnököt bizta meg. A tanfolyam — mely december hó 15-én kezdődik — egyelőre a szalma, vessző, oirok és lőszörmunkákat fogja kultiválni. A tanfolyamra csakis a gazdakör tagjai jelentkezhetnek, akik díjtalanul lesznek a háziipari munkákban kioktatva.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Magyarországi Áru- és Értéktőzsde

Budapest, december 4

Készáru.

Kínálat, vételkérve mérsékelt, 20 ezer mm. változatlan.

As árak 50 kilónként számítva:

Határidő.

	Déli zárlat	2 órai zárlat
Buza 1912. áprilisra	11.84—11.85	11.84—11.85
Rozs 1912. áprilisra	10.37—10.38	10.36—10.37
Tengeri 1912. májusra	8.45—8.46	8.45—8.46
Zab 1912. áprilisra	9.84—9.85	9.85—9.86

A Temesvári Lloyd-Társulat

terménycsarnokának hivatalos árjegyzése.

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1911. december 4.

Buza (szokvány-minőség):

76 kilogrammos	—	—	—	10.80—10.85
77	—	—	—	10.90—10.95
78	—	—	—	11.00—11.05
79	—	—	—	11.10—11.15

Buza (Temesvári keresk. áru):

75 kilogrammos	—	—	—	10.70—10.75
Rozs	—	—	—	9.30—9.35
Arpa	—	—	—	8.70—8.75
Zab	—	—	—	8.80—8.85
Tengeri	—	—	—	7.55—7.60

Budapesti értéktőzsde (Táv. jelentés).

— December 4. —

Magyar aranyjárdék 4 ^o / _o	—	—	—	110.60
Magyar koronajárdék 4 ^o / _o	—	—	—	90.85
Magyar koronajárdék 3 ^o / _o	—	—	—	78.75
Magy. földteherm. kötvény 4 ^o / _o	—	—	—	91.—
Horvát-szlavon földteherm. kötvény	—	—	—	92.50
Magyar nyeresémsorsjegy kölesön	—	—	—	220.—
Tiszaszab. és szegedi sorsjegy kölesön	—	—	—	153.—
Osztrák járadék papírban	—	—	—	91.75
Osztrák járadék ezüstbe	—	—	—	94.75
Osztrák járadék aranyban	—	—	—	115.75
Osztrák koronajárdék 4 ^o / _o	—	—	—	91.75
1880. évi osztrák államsorsjegy	—	—	—	164.—
Osztrák-magyar bankrészvény	—	—	—	19.95
Magyar hitelbank-részvény	—	—	—	852.—
Osztrák hitelintézet részvény	—	—	—	651.—

Osztr.-magy. államvasuti részvény	—	—	730.50
20 frankos arany (Napoleonkor)	—	—	19.08
Német birodalmi márka	—	—	117.57 ¹ / ₂
London vista	—	—	240.47 ¹ / ₂
Páris vista	—	—	95.40
20 márkás arany	—	—	23.52

Kőbányai sertésplac.

— Dec. 4 —

December 2. Magyar elsőrendű: Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 147—148 fillér. Fialat közép (páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban) 154—156 fillér. Közép (páronként 240—280 kgr.) 156—160 fillérig.

Sertéslétszám: 1911. évi november hó 30. napján volt készlet 23201 drb. — 1911. december hó 30-án felhajtott 41 drb. — 1911. december 1-én elszállított 95 drb. — 1911. dec. 2. napjára maradt készletben 23147 drb.

A hivott sertésüzletirányzata: csendes.

Felelős szerkesztő:

Bolgár Lajos.

NEMZETI SZINHÁZ.

Kedd, 1911. december hó 5-én

C. Bérletszűnet.

C. Bérletszűnet.

Az olasz opera-társulat vendégfelléptével:

B o h é m e k.

Opera 4 képben: Irták: Giacosa G. és Illica L. Worditotta: Radó Antal Zenéjét szerzeszte: Puccini Giacomo. Rendező Kulcsár Lajos.

SZEMÉLYEK:

Rodolphe	Ferrari A.	Mimi	E. Nozzoli.
Schaunard	G. Raboneto.	Musette	D. Corsini.
Marcel, festő	T. Luci.	Benoit	Polgár S.
Colline	O. Lombardi.	Alcindor	Vass Jenő.

Kezdeté este 1/8 órakor.

APOLLO SZINHÁZ

az Andrásy-téri új Lloyd-palotában

Urania Magyar Tudományos Színház aradi színpadjá

Ma kedden, 1911. december 5-én:

1. Totó kis kocsija. Nevettető. — 2. A vadon fehér rózsája. Remek történet a kaliforniai hegyekből. — 3. Totó pillangója. Humoros. — 4. A csendes vészjel. Óriási nagyhatású dráma. — 5. A féltékeny feleség. Kacagató. — 6. A meggyilkolt zálogháztulajdonos. Szenzációs detektív dráma. Sláger kép.

Az előadások kezdete délután 1/8 órástól folytatódólagosan 11-ig tartatnak.

Aranyak: Páholj ülésenként I. kor. Zártszék I. kor. I-ig 60 fillér, II-ik hely 60 fill., III-ik hely 40 fill., IV-ik hely 20 fill.

Műsort ingyen kapni a jegyszedőknél.

Saját zenekar.

Rehatár. — Buffet.

NYILTTÉR.*

finom
olcsó
finom
olcsó
finom
olcsó

TEA
és
RUM

olcsó
finom
olcsó
finom
olcsó
finom

kapható az

5804

ATLANTIKA

KÁVÉ és TEA
BEHOZATALNÁL

ARAD, Andrásy-tér 20. sz. a.
Telefon 609. szám.

Névjegyek

csinos kivitelben készülnek az ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG könyvnyomdájában.

SALAMANDER
cipők elárúsítása.

Oriási választék
valódi amerikai
VADASZ-CZIPŐKBEN.

A n. é. közönséggel tisztelettel közlöm, hogy a világhírű „SALAMANDER” gyártmányú cipők aradi kizárólagos egyedárusítását sikerült megszereznem. Forma, kiállítás és tartósság tekintetében a „SALAMANDER” cipők versenyen felül állanak, vételáruk pedig oly alacsony, hogy ma már mindenki kevés pénzért tartós és elegáns cipőt. **Egységárak:** Hölgyek és urak részére 16 K. 50 F. viselhet. Luxus kivitel 20 „ 50 „

WEINBERGER JANOS, ARAD

elsőrendű cipőáruháza.

1116

Tessék-a kirakatot megtekinteni.

Telefon 312. szám

Könyv-, papír- és zenemű

kereskedésünket a teljesen modernül felszerelt raktárral folyó évi december hó 10-én Weitzer János-utcai üzletünkbe

helyezzük át.

Karácsonyi
ajándékcikkeinket

december 10-ig az András-
téri üzletünkben, december hó
10-ike után a Weitzer János-
utcában árusítjuk.

Saját érdekében kérjük az
igen tisztelt vevőinket, hogy
vásárlásaikat karácsonyra
december hó 10-éig főtéri
üzletünkben eszközölni szí-
veskedjenek.

Ingusz I. és Fia

könyvkereskedő cég.

6714

Végeladás- ból megmaradt

Gyermekjáté-
kok, konyha-
berendezési
és egyéb al-
kalmi aján-
dék-tárgyak.

Minden elfogad-
ható árban
kaphatók.

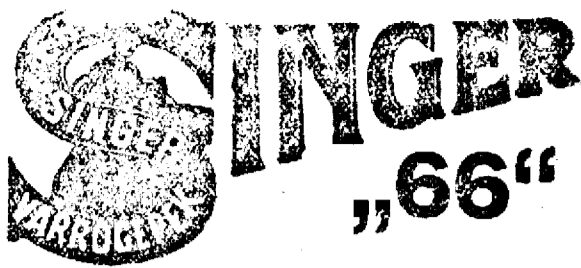
5791

KOHN JÓZSEF ARAD,

Batthyány-utca 32. sz.

Telefon szám 333.

Fürdőszobaberendezés,
bádogos munkák és víz-
vezeték javítások azon-
nal eszközöltetnek.

a 20. század varrógépe.

Csakis cégünk üzleteiben vagy azok
— ügynökei útján vásároljunk. —

Singer Co. varrógép részvénytársaság.

Arad, József főherceg-ut 9.
(Lutheránus templommal szemben.)

Egy a fehérneműtöméshez való utasítást tar-
talmazó füzet bárkinek ingyen kiadatik.

Ezelőtt Bolezni Antal

CZERNÓCZKY M. I.

uri és női cipész-üzlete 3561

Salacz-utca 2 szám.

Hol mértékutáni rendelések leg-
újabb francia vagy amerikai fa-
gonban, legszebb kivitelben, jutá-
nyos árban készíttetnek.

Saját készítményű

czipőraktár

legújabb divat szerint.

A nagyérdemű közönség be-
cses pártfogását kéri tisztelettel

Czernóczy M. I.

Ruttkay József

Arad, Illés-utca 95. sz.

(Saját ház.)

Elvállalom mindennemű

takarék tüzhelyek

építését, melyet kiváló szakérte-
lemmel és felelősség mellett vég-
zek.

Javításokat és átalakításokat gyor-
san és jutányos árért végzek. 5841

Egy ügyes

kifutó fiu

nyomdánkban

felvétetik.

Mello Imre

okleveles
kőművesmester
értesíti Arad város és
vidéke közönségét, hogy

építészeti irodáját

hol elvállal minden e szakmába vágó munkát, u. m.: **épületek tervezését és annak hivitelét** f. évi december 15-én Fejse-utca 7a. sz. alól Illés-utca 21/b. sz. alá (Novák-ház) helyezi át.

Uj üzlet!

Tömeges pénztakarítást érhet el, ha **Czitter Dezső**-nek ujonnan megnyilt

VERSENY ÁRUHÁZÁ-BAN

Weilzer János-utca főpostával szemben szerzi be férfi és női, őszi és téli divatcikkeit u. m. csipkeszövetek, csipkék, selymek, női kosztümkelmék, francia flanell, barchet, férfiszövetek, ugy-szintén női és férfi felöltő szövetek, melyek legjutányosabb gyári árakban vásárolhatók. **Minden-nemű maradékok feltűnő olcsó árban lesznek árusítva.**

Kérem mindezekről vételkényszer nélkül mielőbb meggyőződni!

Szíves pártfogást kér:

CZITTER DEZSŐ

verseny áruháza.

5322

„UNIO“

ÉLET- ÉS GYERMEKBIZTOSÍTÓ INTÉZET M. SZ.

(Első Leánykiházasító egyesület)

aradi vezérügynöksége; Színház-épület Szabadság-tér.

Telefon 421.

Biztosított tőke 74.500,000, Díjtartalék 22.300,000, Kifizetett biztosított tőke 19.600,000.

Legolcsóbb biztosítási díjak.

Előnyös kötvényfeltételek és fizetési módok.

Prospektussal és díjmentes felvilágosítással
készséggel szolgál az intézet titkári hivatala.

5833

Megbízható szerző tisztviselők helyben és vidéken alkalmazást nyernek.

Igaz Sándor

és szer-, ezüstnemű
és óraüzlete.

ARAD, Andrassy-tér

(Minorita-palota.) 4811

Szolidan szabott árak!
Figyelmes kiszolgálás!

Magy választék briliáns-, arany- és ezüstékszerekben.
Külön helyiségben I. rendű okinaezüst áruk.

Vároai és megyei telefonaz. 321.
Alapítva 1902. évben.

A legelegánsabb női felöltők csak

GYÖRGY MENYHÉRT

ÉS TÁRSA

Női felöltők

Áruházában

TELEFON: 855.

ARAD

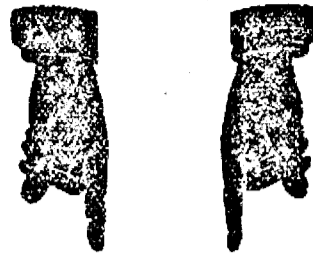
ANDRÁSSY-TÉR 8

a Minorita-templom bejáratával szemben kaphatók!

OCASSIO ELADÁS

A közelgő karácsonyra való tekintettel, az összes raktáron levő áruk a mai naptól mérsékelt árakon lesznek eladva.

OLCSÓ ÁRAK.

6, esetleg 7 lóerős használt, de jókarban levő

villanymótort

megvételre

keresünk.

Cim a kiadóban.

Telefon 265. Andrassy-tér 16. Telefon 265.

megnyitik december hó 11-én.

MODERN KÖNYVESHÁZA
ZENEMŰ-ES PAPIRKERESKEDESE

JUHÁSZ ÉS TÁRSA

Telefon 265.

5797

Telefon 265

Értesítés! Értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy miután üzletemet tovább folytatni nem szándékozom, ennél fogva férfiruhák készítését készpénz fizetés mellett, legolcsóbb árban elvállalom és raktáron levő szöveteimet méterenként is eladom.

Tisztelettel

inokai Tóth Lajos cég

Andrassy-tér 25. (Neuman-palota.)

**Nagymennyiségű
maculatura
jutányos áron
eladó.**

25655—1911. kh. sz.

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottsága által 8382-223 1897 sz. a. alkotott és kormányhatóságilag jóváhagyott a „cselédmenedékház” létesítéséről, a nő cselédek jutalmazásáról szóló szabályrendelet 4. § a értelmében minden év, tehát a folyó 1911. év végével is cselédjutalom címén 400 koronát tevő 3 díj és pedig I. 200 korona, II. 100 korona, III. 100 korona lesz, az arra érdemes cselédek részére kiadandó.

Ezen jutalomdíjak elnyeréseiránt pályázhatnak 18 életévet betöltött jó és hűséges magaviseletű, ha i vagy évi bér mellett szolgáló helybelyi vagy idegen illetőségű nőcselédek, kik kizárólag vagy főleg a házban vagy a család egyes tagjainak szolgálatában Arad sz. kir. város törvényhatósági területén egyfolytában legkevesebb 3 éven át gazdájok megelégedésére szolgálnak, erkölcsileg kifogás alá nem esnek és a cseléd beíratási díjakat pontosan megfizették.

Azon cselédekre nézve, kik a beíratási díj fizetést elrendelő szabályrendelet életbe lépte előtti, vagyis 1882. év előtt léptek szolgálatba s az óta változatlanul mindig egy helyen szolgálnak, a beíratási díj feltétele alól kivételnek.

A jutalomdíjban már részesült cselédnek újabb pályázata esetén a korábbi jutalmazást megelőző szolgálati ideje be nem számítható. A szolgálati idő tartamába beszámítandó az az idő is, melyet a cseléd oly szolgálatba töltött el, amely szolgálat a cseléd-tartó elhalálása miatt szűnt meg. A díjak kiosztásának alapjául a szolgálati idő nagysága vétetik, elsőbbségben azok részesülnek tehát, kik egy helyben leghuzamosabb ideig szolgáltak. Egyenlő minőség esetén összes szolgálati idejüket véve Aradon legrégebben szolgálnak. Jutalomdíj elnyerése végett december első napjától 15 napjáig tartozik a cseléd gazdája vagy gazdasszonya által kiállított bizonyítvány, cselédkönyve és születési anyakönyvi kivonata bemutatása mellett a kapitányi hivatalban személyesen jelentkezni, ahol jelentkezése ebbeli kérelme jegyzőkönyvbe vétetni fog. A személyesen jelentkezett cseléd a kívánt okmányok mellékleteivel kérelmét írásban is benyújthatja. Későn és idő előtt beérkezett kérvények visszautasíthatni fognak. Ha valamely évben a jutalmak egészben vagy részben pályázat hiányában vagy egyéb okok miatt ki nem adhatók, a fennmaradt jutalomdíjak a következő évben kerülnek kiosztás alá.

Arad, 1911. évi nov. hó 20-án.

Sarló,
főkapitány.

Hogy én azt nem tudtam!!!

hogy hol kell a finom és igen olcsó

TEÁ-t és RUM-ot

vásárolni.

1/4 kiló Carton igen finom császár keverék tea	2.50 kor.
1/2 " " " " " " " "	4.75 "
1/2 literes üveg igen finom „Hungária” rum	1.10 "
1 " " " " " " " "	2.20 "
1/2 " " " " " „Jamaicai” I. "	1.80 "
1 " " " " " " " "	3.60 "

Postal megrendelések naponta pontosan elintéztetnek.

VOJTEK és WEISZ

Arad, Andrásy-tér.

Mindennemű finom francia illatszerek, hölgyporok, szappanok, kölni-vizek, szájvizek, fogkefék stb. nagyraktára.

TELEFON 218.

Sza-
bott
árak

10.—

13.—

17.—

22.—

Kor.

Viz-
men-
tes
Czi-
pők
és
Csiz-
mák.

ARAD, Szabadság-tér 18.

**Szenzáció
a
Forray-utcában.**

Tulhalmozott áruraktar miatt ujonnan megnagyobbított helyiségünkben a **KARÁCSONYI VÁSÁR** megkezdődött!!

1 vég rumburgi vászon	
6 női ingre	3 75 kr.
Szintartó zéphir fr. ch mtrje	— 19 kr.
Szintartó csikos tennisz-flanell mtrje	— 17 kr.
Angol strapa kelme mtrje	— 37 kr.
Hímzett vászon v. batist Blous.	— 97 kr.
Egy damast abrosz 6 szalvétával	— 97 kr.
5 drb len törülköző	— 97 kr.
5 drb len pohár kendő	— 97 kr.
Egy tigris flanell takaró	— 97 kr.
Egy alsó lepedő varrás nélkül	— 97 kr.
Egy damast futó és közép aszurral	— 97 kr.
Egy Madapolan női ing himzéssel	— 97 kr.
Egy harasz női mellény	1 47 kr.
Egy vég 23 mtr cérna kanavász	4 97 kr.
Divat bársonyok bluz v. pongyolára.	— 87 kr.
Patent bársony miden színben	— 65 kr.
Horgolt selyem sálak	— 87 kr.

Férfi osztály.

6 pár férfi vagy női harisnya	— 97 kr.
6 pár szintartó zéphir menchetta	— 97 kr.
6 drb 5 rétü gallér	— 97 kr.
5 drb selyem nyakkendő válogatva	— 97 kr.

Szőnyegek, függönyök, divanyterítők mélyen leszállított árban! Vidéki megrendelések pontosan eszközöztetnek. Meg nem felelőt becserelelnek, vagy a pénzt visszaadjuk. Kérjük a helybelli hölgyközönséget kirakataink szives megtekintésére.

1805

Tisztelettel:

**Popper
Testvérek**

divatáruháza

Arad, Forray-utca

HÖLGYKÖZÖNSÉG FIGYELMÉBE

ajánlom a legmodernebb
angol és francia szabásu

FÜZŐIMET

Készítek pongyola, has
és halcsont nélküli füző-
ket a legújabb módszerrel. Elfoga-
dom füzők tisztítását és alakítását.

Ernyőkülönlegességek dus válasz-
tékban. Ernyőjavításokat ugyszintén
áthuzatokat **olcsón és ponto-
san eszközlök.**

5646

VARGA D. DANI

fűző- és ernyőkészítő

ARAD, Andrassy-tér 20.

Telefon 808.

Apró hirdetések

folytatása.

OKTATÁS.

Tanárjelölt

biztos sikerrel előkészít gymns.,
reál, vagy polgári iskolai tanuló-
kat magánvizsgára, esetleg uri
családhoz nevelőnek ajánkozik.
Bővebbet Fejsze-utca 2. 5845

Ha hull a haja,

használjon magyar haj-perolint
Vojtek és Weisztól. III-5251

Okleveles tanítónő

elvállalja mindkét nembeli elemi,
polgári vagy felsőbb leányiskolai
tanulók tanítását, valamint festé-
szetet és kézimunkát is. Cim a
kiadóhivatalban. 5742

A dohányzást

könnyen nélkülözhetjük, ha Ment-
holcigarettát veszünk. Egy drb. Kor.
1-20. Hanzu Nestor vöröskereszt
drogeria. 1286

Allandó tanfolyam:

Szírási: az összes rendszerű gépe-
ken. **Gyársírási:** Gabelsberger-rend-
szer, levelező és vitairás. **Könyvelés:**
egyszerű és kettős, amerikai. —
Tágas, jól fűtött és világított új
tantermeimben mérsékelt tandíj
mellett minden hónapban új 3-8
hónapos kurzus veszi kezdetét.
Jelentkezni bármikor lehet, mert
a mulasztást különórákban, díjta-
lanul pótoljuk. Beiratkozni az
egyes szakokra is lehet. Első-
rendű tantervek vezetése mellett, a
jó eredmény elmaradhatatlan! Díj-
talan, biztos állásközvetítés! —
Ziffer Sándor írógépvállalata, József
főherceg-ut 7. 4904

Ha megfázott

ne orvosságot, de egy csésze
Vojtek és Weisz féle teát igyék.
III-5251

INGATLAN.

Éltető ház Mártíradnán

Aradi-u. 217. hsz., mely áll egy 6
szobás, egy 3 szobás lakásból.
Értekezhetni Mihály József adó-
tisztánál ugyanott. 5799

Csillárok,

Villamos felszerelést

legolcsóbban

Diamant-nál

Atsél Péter-utca 2. (székhely)

Biztosítom,

hogy nem bánja meg

ha finom 14 karátos
arany ékszert, zseb
és modern hárfa ütő
Inga-érát akar venni,
vagy javíttatni,

ha felkeresi

ZINNER

VILMOS 8102

művészi és ékszerész üzlet

Forray-u. Szabadság-
téri sarok-épületben.

1618—L 1911. szám.

5836

Hirdetmény.

Az aradi m. kir. államépítészeti hivatalnál egy diinoki
állás üresedésben lévén, felhívom a pályázni óhajtókat, hogy
erre vonatkozó az eddigi működésüket igazoló okmányokkal
felszerelt és sajátkezűleg irt folyamodványukat alulírott hiva-
tálnál **1911. évi december hó 10-én délelőtt 9
óraig** nyujtsák be.

Az irodai kezelésben jártasok előnyben részesülnek. Az
állásra vonatkozó felvilágosítások a hivatalos órák alatt a
nevezett hivatalnál megadtnak.

M. kir. államépítészeti hivatal.

Arad, 1911. évi december hó 3-án.

A hivatal főnöke:

Kemény Bertalan,
kir. műszaki tanácsos.

FELHIVÁS!

A magyar irodalom és művészet minden ágában
forrongások és megújulások idejét éljük.
Uj hitet, uj célokat hirdetnek a holnaposok,
kik a magyar költészet és zamatát akarják megőrizni.
A női szépséget, melyben a költészet minden
bája, elbűvölő harmoniája összpontosul, ugyancsak
a modern kor fegyverével, ártalmatlan, kipróbált
arckrémmel, szépitőszerszettel kell az ósdi vénülés ellen
megvédelmezni.

A női szépség költészetének egyik kiváló esz-
közével, a törv. **D. Biró-féle Havasi Gyopár-
védett** crémekkel, ez a legnagyobb mértékben sikerült is.

A jelenkor modern női csaknem mindannyian
használják a női szépség e biztos hatású eszközét.

A dr. Biró-féle HAVASI GYOPÁR-CRÉME ára:

Nagy tégely 1 K. — Mosdóvíz 1 K. — Szappan 70 f.

Főraktár: KOLOZSVÁR.

5099

Dr. Biró-féle gyógytár, Mátyás király-tér 6. sz.

Kapható ma már minden gyógyszerárban és drogériában.

PANKER F. VIKTOR

ÉPÜLET- ÉS MŰLAKATOS, ARAD, FÁCZÁN-UTCZA 6. SZÁM. TELEFON 590. SZÁM.

Elvállal minden e szakmába vágó munkákat, um: épület vasalásokat,
vaskerítéseket, sir rácsokat, takaréktűzhelyeket, acél lemez redőnyöket,
vasszerkezeteket és mindennemű javításokat pontos kiviteiben és juányos
árakon. Költségvetéseket ugy helyben, mint vidéken díjmentesen.

A n. é. közönség b. pártfogását kér kiváló tisztelettel:

PANKER F. VIKTOR.

Jó házból való fiu tanulóul felvétetik.

5745

MOTOROS TŰZIFA FŰRÉSZELO GÉPEIM

a nagyközönség rendelkezésére állanak. Megrendeléseket egy őlől
kezdve, Fácán-utca 6. sz. alatt, telefon 590. sz. sziveskedjenek feladni.
Kiváló tisztelettel:

PANKER F. VIKTOR.

Ezen rovatban minden szöveg egy-egy soros betűtípusú, a 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fillér.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadóhivatal: József főh. ut. 21.
Kiadóhivatali telefon: 151. sz.
Szerkesztőség: 257. sz.

Apró hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban, vidékről az apró hirdetések posta utalványon küldendők — a szövegben a szöveg elől — avagy levéltárgyakban. Tudakozó-kérdésnél a hirdetés száma mindenkor közzendő. Levélbeli megkereséseknél, (a jellegű leveleket kivéve) felvilágosítással szolgál a kiadóhivatal, ez esetben, válaszképp eszakiandó. Az apróhirdetések díja a szavak száma szerint számított. Minden szöveg 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fillér. A legkisebb hirdetés 60 fillér. A vastagabb betűkkel kívánt szavak a kéziratban aláhúzással jelölendők. Az apró hirdetések előre fizetendők. A hirdetés a kiadóhivatal kiváncsi díjlanul megszerkeszt. HIRDETÉSEK ESTE FÉL 6 ÓRÁIG VÉTELEK FEL.

Ajánlatokhoz,

melyeket valamely jellege alatt kérdenek a kiadóhivatalba, ne tessék eredeti okiratokat mellékelni, mert érettségük semmiféle felelősséget nem vállalunk. Azokat az ajánlatokat, melyeket az apróhirdetés megjelenésétől számított 4 héten belül érnéjük el nem vesszük, a kiadóhivatal megsemmisíti.

HÁZASSÁG.

Házasság.

Helybeli állami tisztviselő ismerettség hiányában keres 25—30 ezer korona hozománnyal rendelkező szép, magas, intelligens, zeneértő 18—24 éves helybeli avagy vidéki polgár, avagy iparos családból származó leányt. Csak fényképpel és teljes névvel ellátott levelekre reflectálok. Diszkrétó becsületesség mellett. Leveleket, „Állami tisztviselő” címen a kiadóba kérek. Közvetítőik is ajánlhatnak. 5838

Egy kísérlet

Legendó hozzá, hogy a „Mimosa”-tej-crém csodás arczfinomító hatásáról meggyőződjön. Egy tévely ára 1 korona. Egy drb. szappan 70 fillér. Hánzu Nestor, Vöröskereszt Drogeria. 8621

LEVELEZÉS.

„Derék legény”-nek ismert helyre levél ment. 5850

Melyik

föltétlenül uri ember lenne séta partnere középkorú uri asszonynak, az írjon „Szórakozás” jellegére a kiadóhivatalba. 5811

Női kezek

ápolására legjobb a Vojtek és Weisz kézfínomítója. III-5251

„San-gen 12.”

Roppant fontos levele van a rendes helyen, kérem átvenni. Sándor. 5837

Juliska!

Említett levelét nem kaptam meg. Pénteken, 8-án ünnep van. Mielőbbi sorait várja és csókolja. X. 5851

Orvosi előírásnak

megfelelő kötszerek, szülészeti cikkek és gummiáruk legjobb beszerzési forrása Hánzu Nestor, Vöröskereszt Drogeria. 8621

Fess özvegy asszony

oly uri ember ismeretségét óhajtja, aki őt némileg segítené. Leveleket „Most vagy soha” jellegére kérek a kiadóba. 5846

Valódi

francia és angol illatszerek, hölgy-porok és más cosmetikai cikkek, a legdivatosabb hajtűk, oldalfésűk, hajbetétek és kefék Hegedüs Gyula kefe-, pipere- és illatszerkereskedésében. 5451

ALKALMAZÁST KERES.

Egy 25 éves özvegy

házvezetőnői állást keres intelligens uriemberhez. Arcképes leveleket kérek „Tóth Irén” jellegére Arad, Béla-tér 1. 5849

ALKALMAZÁST NYER.

2 segédet,

kik magyar, román, esetleg tót nyelvet is beszélnek, a rőfös és fűszer szakmából (lehet idősebb is.) azonnali belépésre. Ugyanott egy nagyobb szabású varroda önnálló vezetésére, jó fizetéssel egy ügyes szabásznő kerestetik. Fénykepes ajánlatok igények megjelölésével küldendők Merkle Vilmos céghez, Borosjenő. 5829

Egy asztalossegéd

felvétetik Ujaradon, Fő-ut 50. sz. Kollmannál. 5848

Fiatal segéd

fűszerszakmába felvétetik fix fizetéssel. Bővebbet Kotányi János paprika üzletében. 5852

LAKÁST KERESNEK.

Keresek

egy, esetleg két igen elegánsan butorozott teljesen különbejáratu szobát. Ajánlatok a „Hirdetési irodába, címzendők „Belváros” jellegére. 5842

KIADO LAKÁS.

Lakások kiadók.

Kölcsey utca 9. szám alatt három lakás, két négyszobás és egy háromszobás azonnal kiadó. Felvilágosítással szolgál: Horváth, Attila-tér 1. szám. 5858

Szekeres és Hajó-utca 4. sz.

sarokház I. emeletén, vízvezetékkel ellátott 4 szoba, előszoba, konyha, kamra és mellékhelyiségekből álló modern lakás évi 740 koronáért február 1-re kiadó. Értekezhetni ugyanott földszint 1. ajtó. 5849

Kiadó lakás.

Gyermektelen tisztviselő családnál egy csinosan berendezett külön bejáratu butorozott szoba azonnalra is kiadó. Bővebbet Anlich Lajos-utca 7/e. alatt.

A polcska

teljes kiirtása csupán Vojtek és Weisz biztos szerével érhető el. III-5251

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Értesítés!

Van szerencsénk a jótékony célú asztaltársaságok igen tisztelt vezetőségét értesíteni, hogy szegény gyermekeknek karácsonyi ajándékkul szánt cipőket a legolcsóbb árban számítjuk. Pártoljuk a helyi ipart! Aradi Cipészek Termelő Szövetkezet, mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja 3451

Cocus lábtörölők,

cocus szőnyeg, fürdő gyékények és más háztartási cikkek nagy választékban és legolcsóbban Hegedüs Gyula üzletében, Arad, Andrassy-tér 15. 5451

Uj női kalap divatterem.

Uri hölgyközönség szives figyelmét felhívom Arad, Forray-utca, gr. Hunyady-palotában megnyitott és modernül berendezett női kalap divattermemre, ahol legelegánsabb őszi és téli bécsi és párizsi modell kalapok dus választékban legolcsóbb árakban kaphatók. Kitéző tisztelettel Havas Gizella. 4981

Házbér könyvek

kaphatók Pichler Sándor könyv és papír kereskedésében Arad, Szabadság-tér 1. Telefon 308 sz. 2551

14. H. P. automobil

olcsón eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 5794

Mángorló

nagy, vételre kerestetik. Cím a kiadóhivatalba. 5820

Frisz Libamájat

veszek állandóan, csakis primát, Záray Géza delikatesz üzlete. 5812

30—40 métermássa

makulatura olcsón eladó, Ingusz I. és Fia könyv- és papirkereskedésében, Andrassy-tér 16. 555

Tea törmelék

épp, zamatos legolcsóbban Vojtek és Weisznál. III-5215

Visszonteladónak

diszes fali naptárak, remek karácsonyi díszek 100 drb. k. 8. legszebb kredencpapír, olcsó levélpapírok, karácsonyi és újévi képes levelezőlapok Mesés és képeskönyvek legutányosabb árban. Krausz Paulin színház épület. 4817

A világhírű amerikai

„Vera” cipők Aradon egyedül Buchsbaum és Társa cégnél szerkeszthetők be, kinek sikerült az egyedárusítást urak, hölgyek és gyermekek részére megszerezni. 1921

Rum compositio

és házi rum előállítására Vojtek és Weisznál. III-5251

Képekretékből 490

legnagyobb választék, legutányosabban lesznek elkészítve Fischer Mór üveg, porcellán, lámpa és díszmű-áru kereskedésében. Telefon 568. Üvegezést is elvállal.

Czipő occasio

leszállított árakkal Klein József czipőüzletében Petőfi-utca. Város, és megyei telefon 826. szám. 3725

Önbortváló gépek,

„Silleto”, „Miva”, „Vedette”, „Autostrop” s másféle bortvák legnagyobb választékban Hegedüs Gyula üzletében Arad, Andrassy-tér 15. 5451

ÜZLETEK.

Kiadó

sarok üzlethelyiség, szép világos, ugyanott 2 butorozott utcai szoba Luther Marton-utca 1. sz. a., esetleg azonnal is átvehető. 5188

Kitűnően jövedelmező

kisebb sarok bérház bármilyen üzletnek alkalmas, a Szabadság-tér mellett 15.000 frtért eladó. Cím a kiadóban. 5784

Üzlethelyiség lakással

(60 év óta fűszerkereskedés, amit most Issekutz Károly ur bir.) A Szent Pál utca 3. sz. házban a sarok bolt, esetleg 3 szobás lakás és pincehelyiséggel együtt 1912. május 1-ére kiadó. Bővebbet a háztulajdonosnál, az első emeleten. 5796

KÖLÖNFÉLE.

Két fiatalember

intelligens izraelita családnál felvétetik teljes ellátásra. Modern lakás, esetleg zongorahasználattal. Petőfi-utca 10. I. em. 4. ajtó 5398

Jutányosan

vállalok fehérnemű varrást, foltozást, hímzést, ajourozást. Tóthné, Választó-utca 55. 5844

Épület és díszmű bádogos

munkákat legutányosabban készít egy helyben, mint vidéken Dávid Jenő Weltzer- és Kazinczy-utca sarkán (Polgári iskolával szemben.) 8681

Ügyes kárpitos

ajánkozik a szakmába bármily kárpitos munkák pontos és kitéző elvégzésére, úgy saját műhelyében, mint házakhoz is, legolcsóbb árak mellett. Vidékre árfelmérés nélkül. Stáhl M., Thököly tér 7. sz. 2907

Ha nem jél csak

a hímője, adjon neki Vojtek és Weisz hírneves állat tápporából. III-5251